

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Vabilo na
OVE IN URE
IZOBRAŽEVALNO
DELAVNICO
ZA UČITELJE

GOLEA v sklopu izobraževalnega programa na temo obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije (OVE in URE) ponovno organizira OVE in URE delavnico za učitelje osnovnih in srednjih šol, ki OVE in URE vsebine vključujejo v redni učni program, v krožke in tehniške dneve. Izpeljava poteka v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, sofinanciranega iz sredstev Švicarskega prispevka in vključenih primorskih občin.

Delavnica je namenjena:

Učiteljem, ki so že bili na delavnicah projekta v preteklih letih in želijo obnoviti OVE in URE vsebine, delo z OVE hiško ter uporabo OVE in URE eGradiva. Aktivne učitelje posebej vabimo, da se nam pridružijo popoldne, ko bo tema trajnostna mobilnost ter energetska izkaznica.

Dodatnim/novim učiteljem, ki bi želeli pridobiti OVE in URE znanje in ga v prihodnje vključevati v redne učne vsebine, vsebine tehniških dni in krožkov.

Delavnica bo potekala 12. 2. 2015 v sejni sobi v Primorskem tehnološkem parku v Vrtojbi.

Program:

8.00–9.00	Prijava udeležencev
9.00–9.05	Uvodni pozdrav
9.05–10.15	Obnovljivi viri energije
10.15–11.30	Učinkovita raba energije
11.30–12.00	Odmor s pogostitvijo
12.00–12.30	Izobraževalno gradivo in primeri vaj za izpeljavo
12.30–13.45	Didaktični modeli za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter izpeljava vaj z modeli
13.45–14.00	Odmor
14.00–15.00	Trajnostna mobilnost: Prometna kača – igra za spodbujanje uporabe trajnostnih mobilnih sredstev za prihod v šolo, gost: Razvojna agencija Sinergija
15.00–15.30	OVE in URE eGradivo in Energetska izkaznica
15.30–16.00	Vsebina prikazov na monitorjih iz prenovljenih kotlovnih za ozaveščanje učencev

Rok za prijavo:

23. 1. 2015 na e-naslov alenka.palian@golea.si

Udeležba na delavnici je za udeležence brezplačna.

Prijazno vabljeni!

OVE in URE delavnica v oktobru 2014

KONTAKT **ove.ure@golea.si**

Ureja **ALENKA PALIAN**

**COWORKING*,
PRIHODNOST JE PRIŠLA**

(*nekaj mladcev najame skupni prostor v mestu, nenadoma ustvarijo neverjetne novosti)

Uauu, mi poleti z ust vsakič, ko vstopim v novi urbani prostor *coworkinga* sredi Ljubljane. Danes me je navdušil retro Rogov poni, komaj čakam, da mu Blaž napolni zračnico in naredim z njim krog po ateljeju in še po mestu!

Jelisaveta in Špela iz tega ateljeja me oblačita v tem letu, v katerem bom kar nekaj večerov preživela na odru Kluba Cankarjevega doma. Danes smo ob muzanju in odobravanju ter radovednosti njunih bradatih in v tople kapuce oblečenih *coworkerjev* izbrale še nakit, ki me bo zlato-vijoličasto podpiral čez nekaj dni. Vmes, ko je bila količina oksitocina od ženskega navdušenja v prostoru že prehuda, so fantje zelo uspešno skrenili na razno razne *sajte na netu*, naučila sem se, kaj je *trash* polka, lepo! ☺

Kakšna sreča, da sem čisto na začetku njihovega veka spoznala to pogumno sedmerico, mlade arhitekto, ilustratorje in oblikovalce iz skupine, ki so si izborili svoj unikaten kreativni raj na Gosposvetski!

Če kdo misli, da so neformalni in razpuščeni, ima prav. Če kdo misli, da so te odprte oblike sobivanja svobodnih kreativcev prihodnost znanja in posla, ima tudi prav. Če kdo za trenutek neha misliti in samo deluje, je še najbolje.

Coworking je res beseda za zdaj in za prihodnost, in kot da je že prišla, srečam nekaj ulic naprej Josėja Antonia Moralesa. On si je po rodni perujski Limi in izkušnji z New Yorkom izbral svoj prostor soustvarjanja v Murski Soboti, kjer se mu ravno prav odvijajo sami intenzivni dogodki.

MENI JE IPAK NAJDRAŽI POČETAK

(verz iz znamenite

Ne daj se, Ines

Radeta Šerbedžije –

Najraje imam začetke)

Moj začetek tedna v začetku leta je tudi dober: te dni se mi s svetlobno hitrostjo zlagajo v življenjske številni načrti, ki so se zakuhali v mojih mislih in sanjah skupaj s sodelavci že pred meseci ali celo leti. Zato so moji *mejli*, telefon, glava in srce poleg članov družine hvalažno polni sporočil moje pesniške dive Vide Mokrin Pauer, njene božanske oblikovalke Mirjam Birs, tiskarja Toneta Dolenca, Urške in Alexa iz Sun of arta. Vedno znova uskladimo še kakšno podrobnost z agilnimi damami iz *Cankarja* v zvezi z Žarenjem novih energij, da o dobrodejnem migotanju sporočil od ljudi iz medijev in vedno novih pobud za sodelovanje sploh ne govorim.

Vida Mokrin Pauer bo v Cankarjevem domu v kratkem predstavila svojo 20. pesniško zbirko, že ime je čisto posebno: !!! POEZIJA = MAGIJA !!! Obe sva ljubiteljici Alejandra Jodorowskega in z navdušenjem že poslušava prve intenzivne odzive na unikatne vizije te magične, erotično-kvantne pesnice.

Vsi potrebujemo odziv, odmev; ker njuna odsotnost je ignoranca, ta pa rodi podhranjenost v ljubezni. Nežna Neža Maurer je ob branju knjige in poslušanju priloženega ce-deja vzneseno vzkliznila:

„Čudovito je. Neskončno sem hvaležna.

Tisočkrat ti hvala, Vida. Končno sem srečna.“

NOČ, NE

Res je blagodejno, če sporočeno dobi odziv: recimo ko komu napišeš *mejli* in se kmalu prisveti slavni Re : v odgovor. Predvsem *top* direktorji in vodje projektov so zadnje čase ob nas, svobodnjakih, pripravljeni na skrbno in izčrpno komuniciranje na petek in svetek, ponoči in po petelinje zjutraj. Ob vseh sodelovanjih, ki jih začnjam ali v njih že dolgo živim, pa skušam usmeriti sodelavke in sodelavce, naj mi za božjo voljo ne pišejo odgovorov sredi noči. Naj jih namenijo raje zabavnejšim, bolj hrupno-tihim zadevam, kot pa je škrebljanje po *mejl*u. Razen če spada v zasebno sfero, in ne poslovno, potem pa le!

Saj pri nas, kreativcih, vsako poslovno sodelovanje menda preide v strastno prijateljstvo, kjer je težko, a možno ločiti med po-

Piše **TADEJA ZUPAN ARSOV**,
komparativistka, producentka, Ph RED

foto JANEZ MAROLT

sloj in prijateljstvom. Se učim, kakšno lekcijo že celo obvladam.

Že vsa ta leta, odkar sem na svobodi, se odločam za posle po občutku, da se veselimo naslednjega dne, ker vem, da me v njem čakajo navdih in izzivi s prama sodelavci. Če to merilo ne zdrži, se ne grem. Ali pa če kaže, da se bom utopila v morju pomanjkanja časa. Včasih je za dober veter in jadrnih treba tu in tam sprejeti tudi kakšno odločitev, ki se začne z ne, pa je! Ravno enega velikega sem morala stisniti iz sebe pred dnevi, sklenila sem sedemletno plodno uredniško gostovanje. Zdaj sem res čisto na svoji zemlji. Sem se pa na njej velikokrat vmes tudi »prehladila« ob lovljenju dobrega vetra, če citiram daljnovidno Vido.

Za dobro smer in mirno morje najraje že v nedeljskem popoldnevu napišem cel kup osnutkov ali čisto dokončnih *mejlov*; potem je ponedeljkovo jutro gladko-sladko in steče kot podmazano. In si kupim kakšno urico sprehoda po jutranjem soncu! Danes zjutraj mi je uspelo, s pogledom mimo podvozja Stola in Triglava, nato v bližino Blejskega jezera, hop, na vrh mojega dragega konkavnega hriba, še v mikavno pekarno in do vročega tuša. Obred, ki dopušča variacije na temo in odpira nove svetove.

ANGEL IZ NEKJE VMES

Konec tedna pred tem ponedeljkom in tokom je bil sončno-deževen. Najprej sobotno krasno druženje na dolgem kosilu s sedmimi prijatelji plus družina. Po dolgem času za desert *saherca*, njam. V nedeljo nekaj družinske dinamike, kakršno lahko sponzorirata samo najstniška sinova, ter iztek v pomirja-joče-napeti ogled nadaljevanke Elementary; do naslednje epizode hočem zvedeti od sinov, zakaj mislita, da Lucy Liu nosi vedno mini krilo in zakaj je Sherlock Holmes tako zelo zapet (govorim o skrbno izbranih srjcah!). Navdušujoče vaje v razmišljanju, deduktivnem, kot bi dodal glavni detektiv, ter večerna sprostitiv in družinska umiritev. Potem pa brat!

Klišejsko bi zvenelo, če bi dejala, da ponedeljkov ne maram. Prosto po Bowieju sem »*Thursday's Child*«, rojena na četrtek, in malo pred njim in kmalu po njem je vse najbolj prav. Ponedeljek pade nekam vmes. Najboljše mi ga je pred kratkim redefinirala moja ljuba pisateljica Natalija Nanevska Đuričić: pravi, da si na ves glas navije Nino Simone, ko se pelje v arhitekturno biro, in je takoj vse prav.

Ravno sem ji (še!) odgovorila na njeno pisemce iz petkovega večera, pripravlja obsežen sinopsis za svojo *3/4* v angleščini, napisala je napet povzetek več kot 400 strani dolge knjige. Tek na dolge proge je tole sodelovanje, med navijači imava, slišim, od nedavnega tudi 10-letno Zigi, strastno bralko, ki je Natalijino delo uvrstila med svete štiri najljubše knjige! Otroci ne lažejo.

Pa je vseeno treba hoditi na govorilne ure zanje. To sredo so na sporedu. Če se veselimo? Hmm, ne. Nekajkrat že nisva šla z možem, zdaj bo treba odmeriti davek vljudnosti. Pa ne zato, ker bi se bala slišati kaj, česar še ne vem. Saj vse povesta otroka sama, če se kakšna informacija izgubi, so tu še e-asistent, mejli, telefoni, nič ne ostane skrito. Razen bistva. Z otrokom in njegovimi specifikami se je večini v šoli očitno tako zelo težko ukvarjati – ker se, kolikor slišim, vsi v izobraževalnem procesu neskončno veliko dajejo z nenehnimi formalnimi spremembami in kar naprej z neko zveličavno normativnostjo. Bi kdo, prosim, prinesel v razred nekaj pedagoškega erosa? Motivacijskih spretnosti, ki niso kurikulumno predpisane in s katerimi se rodiš, da ti jih ne morejo vzeti še tako težke razmere? Prosim. Še se spomnim, kako razkošno je to doživeti, in že vem, da so še taki učitelji. Bomo pa šli za njimi.

**REČEM SI, REČEM TI:
IMEJ SE LEPO**

(verz Vide Mokrin Pauer)

Pišem na 13., dan izida je, berem, 23. januar. Kar me spomni na to, kar sta me naučili moji nedavni novi kitajski prijateljici, Sun Shen in Tang Yang (po »slovensko« Sunshine in Tanja ☺), da se kitajsko novo leto zgodi na 23. dan 12. lunarnega meseca. Praznovanje traja spet približno 23 dni. Blizu milijarde in pol ljudi na Kitajskem in po svetu bo imelo v tem času na voljo prelepo tradicijo, da zaznamujejo tudi prihajajoči praznik pomladi: na rdeče liste spišejo pesem priljubljenega pesnika in spustijo, malo podobno kot mi na Gregorjevo, po potokih in rekah ladjico s to pesmijo in z lampijonom. Ali pa v stanovanju v kadi, kot smo videli v filmu *Io sono Li* z Radetom Šerbedžijo.

Sun Shen in Tang Yang pravita, da bo letos veliko priložnosti za praznovanje kreativnosti, saj vstopamo v miroljubno kitajsko leto koze, naklonjeno umetnosti. Čas je!

Onidve sta na poti v magistririj postali za leto dni v Sloveniji – ena v Ljubljani, druga v Novi Gorici. Z zagnano odprtostjo in nevsihljivostjo nabirata znanje in izkušnje za življenje, ki ju čaka, po njunem mnenju, na Kitajskem: Sun Shen bo odprla zasebni vrtec, Tang Yang pa napovedujem prihodnost v regenerativni medicini, morava se spoznati s strokovnjaki iz Lanthierijevega dvorca, da se povežemo. Še najbolje pa nas je povežalo krasno obilje hrane, ki smo si ga privoščile tri družine v družbi kuharskih spretnosti teh mladih in lepih Kitajk. Kmalu bo čas za novo druženje, takrat pečemo Slovenci vama kruh, potičko, sladkarije pa sploh!

Naslednji ponedeljek pa bom spet poskusila: glasno petje v avtu, še prej že pod odejo ali v pregovorno uporabni kopalnici. Prese-netiti soprebivalce doma, sosede ali pa sama sebe vedno dobro dene!

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

VABILO
2-DNEVNO
IZOBRAŽEVANJE
za vzdrževalce
in skrbnike stavb

NAMEN: Razvoj kompetenc za zagotavljanje in izboljšanje operativne energetske učinkovitosti stavbe

- za znižanje stroškov za energijo in vodo
- za zagotavljanje bolj učinkovitega vzdrževanja stavbe
- za zagotavljanje bolj kakovostnega in zdravega notranjega okolja

Javne stavbe – šole, vrtci, zdravstveni domovi itd. – predstavljajo večje porabnike energije. Izboljšanje energetske učinkovitosti vodi v manjšo rabo energije in nižje obratovalne stroške. Z vplivanjem na obratovalne parametre stavbnih sistemov lahko bistveno znižamo rabo in brez večjih investicij zagotovimo prihranke!

Na praktično usmerjenem izobraževanju bomo udeležencem s konkretnimi demonstracijami posredovali ključno znanje o

- upravljanju obstoječih in novejših naprav ter sistemov,
- potrebnih ukrepih za znižanje rabe energije in stroškov (kontrolni seznam),
- energetskem knjigovodstvu in energetskih izkaznicah (zakonska zahteva),
- metodah zagotavljanja varčne rabe energije,
- načinih ozaveščanja uporabnikov, in sicer s ciljem varčne rabe energije.

Na vsaki delavnici bodo potekali tudi ogledi ogrevalnih in prezračevalnih sistemov ter rezultatov energetske sanacije stavb.

Izobraževanje organiziramo za dve skupini, v naslednjih terminih:

I. skupina

1. dan: četrtek, 19. 3. 2015 (8:30–16:00)
na Osnovni šoli Šmarje pri Kopru, Šmarje 1

2. dan: četrtek, 2. 4. 2015 (8:30–16:00)
na Podružnični šoli Sv. Anton, Osnovna šola Elvire Vatovec Prade, Sv. Anton 1 – Pobegi

II. skupina

1. dan: ponedeljek, 20. 4. 2015 (8:30–16:00)
na Podružnični šoli Trnovo, Osnovna šola Solkan, Trnovo 41

2. dan: petek, 8. 5. 2015 (8:30–16:00)
v sejni sobi Primorskega tehnološkega parka, Mednarodni prehod 6, Šempeter pri Gorici
in ogled na Osnovni šoli Ledina v Novi Gorici

Vsebinski del izobraževanja je bil razvit v sklopu projekta TRAP-EE, izvedba delavnic poteka v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, sofinanciranega iz sredstev Švicarskega prispevka in vključenih primorskih občin.

Udeležba na izobraževanju je za tehnično osebje organizacij, vključenih v projekt Obnovljivi viri energije v primorskih občinah (prenova kotlovnice in energetska sanacija stavb), brezplačna, druge organizacije plačajo participacijo. Skupino izberete glede na bližino lokacije in glede na ustreznost termina.

Prijave zbiramo do 2. 3. 2015, in sicer pišite na e-naslov alenka.palian@golea.si .

KONTAKT **ove.ure@golea.si**

Ureja **ALENKA PALIAN**

PRILOŽNOST ZA RAZGLEDOVCE

110 let modrosti
Alice Herz Sommer

K akciji Priložnost za razgledovce, objavljeni v prvih letošnjih Šolskih razgledih

Zelo ste nas razveselili, dragi razgledovci, da ste se tako množično odzvali na našo akcijo iz prve letošnje številke Šolskih razgledov! Alice Herz Sommer torej ni navdušila le nas, temveč tudi vas!

Danica Zupan piše:

Res je **SREČA**, da sem še vedno naročena na Šolske razglede. Tako sem lahko doživela tudi **SREČA**nje z zares srčnimi modrostmi izjemne gospe Alice Herz Sommer. Potem pa še imeniten uvodnik Druženje s soncem, ki takoj povabi k razmišljanju. Ja, tokrat ste me pa kar močno pocukali za rokav. In prišel je navdih za odgovor na nagradno vprašanje: **SREČA**?!

*SREČA je tudi
Srečanje s tistimi, ki jih imamo radi,
Razgovor, ob katerem uživamo,
Ena prava beseda, ob pravem času in na pravem mestu,
Čar vsakdanjih lepih trenutkov in čas, ki nas ob tem razveseljuje,
Ampak sreči je treba podati roko!
Srečno se rokuje!*

To je le eden od zanimivih odzivov na naše nagradno vprašanje, pravzaprav nalogo. Želeli smo, da nam zaupate kakšno svojo življenjsko modrost, morda več njih, predvsem so nas zanimale pristne, do katerih ste se sami dokopali, takšne, ki so vas prekalile, ojačale, vas naredila srečnejše.

Med sodelujočimi smo izžrebali sedem srečnežev – čestitamo! –, ki prejmejo lepe knjižne nagrade, torej sedem knjig Caroline Stoessinger 110 let modrosti Alice Herz Sommer. Za vas nam jih je podarila Celjska Mohorjeva družba. Knjige so že na poti v Šen-trupert, Brežice, Celje, Velenje, Radovljico, Rogaško Slatino in Domžale.

Objavljamo še nekaj vaših pisem in modrosti, nekaj pa jih bomo prihranili še za naslednje številke Šolskih razgledov:

Z življenjem sem zadovoljna. Ko gledam nazaj, se zavedam, da sem šla skozi različne faze do-zorevanja. Ko razmišljam o vsem tem, bi favorizirala naslednje modrosti:

Veseli se vsakega dneva sproti, uživaj v malih radostih.

Podarjaj nasmeh vsak dan in vsakemu, ki ti pride na pot. Nasmeh nič ne stane, dela pa čude-že (tako pri tebi kot pri tistem, ki ga je prejel).

Neguj prijateljstva, vzemi si čas za tiste, ki ti pomenijo.

Trudi se za dobre medsebojne odnose.

Rad se imej. Vzemi si malo časa vsak dan tudi zase.

Le srečen človek lahko osreči drugega (če v sebi nimaš ljubezni, je ne moreš razdaja-ti...). • **DANICA GOBEC**

Čeprav me čas vedno preganja, velikokrat sicer domače šolsko delo, za drobtinice pesniškega ustvarjanja vedno najdem čas ... Pošiljam vam torej nekaj trenutnega navdih o najlepšem čustvu ...

L-J-U-B-E-Z-E-N – črke, ki jih v besedo izgovarjamo z največjo mehko glasno, nežnostjo, milino na obrazu, svetlečimi očmi ... in prvi zlog –LJU– z ustnicami v obliki srca ...

Srečna sem, ko najdem čas zase, ko sem lahko sama s seboj ...

S svojimi mislimi ustvarjam vsak trenutek dneva, ustvarjam ljubezniv, srečen dan, ter se z angelskim modrim plaščem zagrinjam pred morebitnimi negativnimi besedami ljudi, ki se znajdejo na moji poti življenja ...

Če zreališ ljubezen, te v učilnici pričaka toliko žarečih oči, toliko nasmejanih ust ...

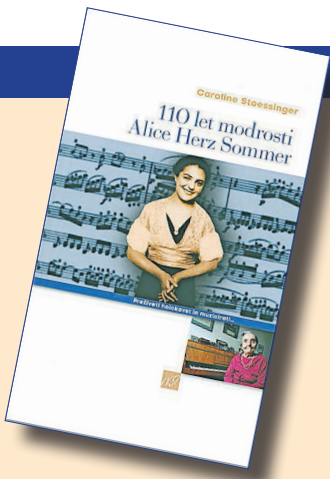
Srečna sem, ko vstopim v učilnico in zagledam na tabli narisano srce, v katerem piše:

Najraje vas imamo, vaš 6. b

Srečna sem, ko vstopim v učilnico in zagledam na tabli še vedno narisano srce, v katerem piše: Radi Vas imamo! 8. b • NEVENKA HVALEC

Znanja ti ne more nihče vzeti. Z njim pa lahko pokažeš svojo moč, vedenje, lahko prepričaš ljudi in si odpiraš poti v svet. • **HELENA MURGELJ**

Čarobnost življenja je velikokrat v tem, da hrepenimo po tistem, česar nimamo, ko pa to dosežemo ali dobimo, se nam ne zdi več tako zelo posebno. To je torej ta pot k cilju, o kateri mnogi govorijo. Kot otrok si želiš biti odrasel – se igraš igre, vloge odraslih (poklici, družina ...), ko pa odrasteš, pa si misliš, joj, kako jim je prav! Otrok več ne moreš postati, lahko pa neguješ svojega notranjega otroka in kdaj pa kdaj narediš tudi kakšno traparijo! • **ZLATKA JANŽEK**

In še nekaj modrosti plemenite Alice:

*Rad imej delo.
Kadar imaš rad svoje delo,
se nikdar ne dolgočasiš.
Dolčas škoduje zdravju.*

*Šola je samo začetek.
Učimo se lahko
vse življenje.*

*Rada imam ljudi.
Zanima me,
kako živijo drugi.*

*Lahko zatrdim,
da vojna vodi le v vojno.
Skoraj vsaka svetovna
veroizpoved pravi:
»Ne ubijaj,« vendar
večina verstev ubija
v imenu Boga.
Celo na bajonetih
Hitlerjevih vojakov je
pisalo »Gott mit uns«
(Bog z nami).*

*Skrbno moramo ravnati
s časom. Vsak trenutek,
ki mine, je minil za vedno.*

*Moj optimizem mi
je pomagal skozi
najmračnejše dneve.
Tudi zdaj mi pomaga.*

*Ko bom umrla,
me bo spremljal
dober občutek.
Ravnala sem po svojih
najboljših močeh.
Menim, da sem svoje
življenje preživela,
kakor je prav.*

Izdajatelj
Šolski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA
Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, **FAKS** 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@siol.net • **SPLET** solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica

TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA
Studio Media, d. o. o.

TISK SET, d. o. o.

Časnik izhaja štirinajstrednevno med šolskim letom
v najmanj 2.800 izvodih.

NAROČANJE Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokoјence in brezposelne pa s fotokopijo potrdila o statusu 1,70 evra).

Naročnino obračunavamo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števil, za drugo osem).

Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici.

Odpovedi upošteujemo samo pisne, in sicer z novim naročniškim obdobjem.

Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode,

za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %.

CENIK OGLASOV in razpisov si oglejte na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo.

Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega.

BESEDILA ZA OBJAVO pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki.

Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ...

Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji.

Besedil in fotografij ne honoriramo.

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Vabilo na
OVE IN URE EKSKURZIJO
ZA PRIMORSKE ŠOLE
IN OBČINE

GOLEA v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, financiranega iz sredstev Švicarskega prispevka in vključenih primorskih občin, **organizira v sredo, 25. 3. 2015 OVE in URE** ekskurzijo za župane in druge predstavnike primorskih občin ter za vse ravnatelje primorskih osnovnih in srednjih šol.

Dan bomo začeli z uvodno delavnico, na kateri bomo predstavili rezultate investicijskega dela projekta, dobre in slabe prakse izvedbe aktivnosti sanacij ter rezultate izobraževalno promocijskih aktivnosti.

Posebna pozornost bo namenjena spremljanju rezultatov projekta na posameznih objektih (učinkovita raba energije s strani uporabnikov, nižji stroški za energijo in manjši ogljični odtis) ter trajnemu zagotavljanju učinkov investicij ter OVE in URE izobraževalnega programa.

Na ekskurzijo se bomo odpravili z avtobusom, zato predlagamo, da udeleženci avtomobile pustijo parkirane v Vrtojbi pred Primorskim tehnološkim parkom.

Program

8.00–8.15	Prijava udeležencev, v avli Primorskega tehnološkega parka Mednarodni prehod 6, Vrtojba
8.15–8.30	Uvodni pozdravi
8.30–9.00	Predstavitve projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah
9.00–9.15	Predstavitve programa ekskurzije
9.15	Odhod avtobusa v Vrtojbo
9.25–10.00	Ogled sončne elektrarne na protihrupni ograji v Vrtojbi
10.00	Odhod avtobusa v Cerkno
11.45	Ogledi: • kotlovnica na biomaso v OŠ Cerkno, • kotlovnica s toplotnimi črpalkami v VCC (investicija ni del OVE projekta), • brunarica obnovljivih virov energije v Energetskem eko parku OŠ Cerkno, • OVE in URE izobraževalni program, ki ga izvaja OŠ Cerkno
13.30	Kosilo
14.30	Odhod avtobusa na Bled
16.00–17.30	Ogled Petrolovega Centra za upravljanje Predstavitev Gorenjskega projekta REAAL
17.30	Zaključek ekskurzije
17.45	Odhod avtobusa v Vrtojbo
20.00	Vrnitev domov

Rok za prijavo: **4. 3. 2015** na naslov **alenka.palian@golea.si**

Udeležba na ekskurziji je za udeležence brezplačna.

Vabljeni!

ŠTEVEČ NIŽANJA EKOLJSKIH EMISIJ IN VREDNOTENJE UČINKOVITOSTI OGREVANJA KOTLOVNIC NA BIOMASO					
Objekt	Temperatura zbiranja	Temperatura oddajanja	Temperatura oddajanja	Temperatura oddajanja	Temperatura oddajanja
OŠ Kodelna, Preča	3,5 °C	1000	96,5 kWh/°C	0,7 %	121,2 t
Šola Trzin, Trzin	-2,9 °C	1000	74,3 kWh/°C	10,4 %	31,1 t
OŠ in VCC Selva, Plova	-1 °C	1000	143,3 kWh/°C	26,1 %	15,4 t
OŠ in VCC Selva, Plova	2,5 °C	1000	37,1 kWh/°C	3,3 %	41,7 t
OŠ Cerkno, Cerkno	-2 °C	1000	311,7 kWh/°C	3,3 %	4 t
OŠ Trzin, Nova Gorica	2 °C	1000	27,4 kWh/°C	39,2 %	8,1 t
Šola Črna, Črna	-0,8 °C	1000	40,3 kWh/°C	3,8 %	15,4 t
OŠ in VCC Selva, Plova	3 °C	1000	153,8 kWh/°C	0,2 %	127,2 t
OŠ Kodelna, Preča	2,5 °C	1000	56,9 kWh/°C	0,3 %	15,4 t
OŠ Selva, Koper	6 °C	1000	134,2 kWh/°C	0,3 %	23,3 t

Skupni prikaz števecv nižanja ekoloških emisij in vrednotenje učinkovitosti ogrevanja kotlovnice na biomaso za objekte, ki so bili sanirani v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, zajem podatkov na dan 11. 2. 2015 ob 9h zjutraj

KONTAKT **ove.ure@golea.si**

Ureja **ALENKA PALIAN**

Vi o 3

Igor Prešeren, poprešernovci (O, d'n's, d'n's, samo še d'n's, Marjetka Mrak in Matjaž Brojan in njegov svet vredne preteklosti Slovencev in slovenstva, Tereza Žerdin). Prijetno!

Učiteljska zbornica (Maslow le kot izhodišče, Jožica Frigelj). Nisem proti; za pa tudi ne, ker mislim, da se ne bi prijala.

Kdo vodi šolo? (Marijana Eri – Birk) – Odgovori so različni. mene skrbi, ker je ne vodi tisti, ki bi jo moral! Hvala Alešu Debeljaku za nostalgijo (Abeceda otroštva, U).

Izpostavljam **Zasebno in javno** (Marjan Peneš) – čeprav se ne strinjam z vsem in **Vse se vrti v krogu** (Sonja Žitnik) – čeprav se ne strinjam skoraj z ničemer. Tudi **NPK – Pomoč brezposelnim ali vir zaslužka** (Anton Drobnič) in rubriko **Tereza Žerdin odgovarja** – se pa vidi, da na Slovenskem vloge ocenjevanja sploh ne razumemo.

Mariborski šmajser – navdušuje – pohvali za pisca in za Filipa. Pa ravno **Memento mori** (France Prešeren) ste našli za konec. Še dobro, da so **Čečkalčki** (Marcel Talt Lah) in maček (Modra misel) za konec. Omilijo, kot 13. vila pri Trnuljčici.

ANEJA Zanimiv časopis. Haha, Memento mori. Meni pa je dobro. Od heca, pesmi učiteljev, do naše nekdanje napitnice v lesu in vinu ter vse do groba, vmes pa vsega malo. Zelo opazen intervju, no, portret krasnega gospoda Brojana mi je všeč. In **V ledenem objemu** (Vilma Dobrin), misli od stoletne gospe, kritični članki. Fina številka.

Kaj je novega na e 3?

39.236 podpisnic in podpisnikov pričakuje odgovor (SM) – SVIZ predpostavlja, da bi se moral dr. Miro Cerar v imenu Vlade RS resno in natančno opredeliti do peticije Za ohranitev kakovostnega javnega izobraževanja in odličnosti raziskovalnega dela

Ministrica odgovorila, prejela že tudi odgovor (info) – Odgovor ministrice Bojani Potočnik in tudi že odgovor ministrici na to njeno pismo ter javni poziv k čimprejšnji ustanovitvi posvetovalnega telesa, ki ga je predlagala ministrica

Pust, pust, lačnih ust ... (Karmen Meško) – Tudi v skupini Čebelice (4–5 let), v Vrtcu Ivana Glinška Maribor, smo se te dni pogovarjali o pustu in se maskirali

Ko zapade sneg (Barbara Benčina) – Zanimivo je bilo opazovati, kako otroška domišljija dobi krila, ko z neba letijo snežinke

Pesnik rad osrečuje (mk, tž) – Želvice iz ljubljanskega vrtca Miškolin v družbi pesnika Ervina Fritza

Priznanja Blaža Kumerdeja (NM) – Podeljena priznanja za dosežke na področju šolstva

Slovenija, mladi danes (Majda Kolenc) – V Birčni vasi nas sneg ni pregnal in izpeljali smo imeniten kulturni dan

Že 2. javno pismo ministrici (Bojana Potočnik) – Že skoraj mesec je minil, odkar je učiteljica Bojana Potočnik dr. Stanislavi Setnikar Cankar namenila pismo, a odgovora še ni prejela ...

Papirnata letalca mladih nadobudnežev letijo daleč (as) – Zveza za tehnično kulturo Slovenije in revija TIM sta organizirali že 6. Timovo tekmovanje s papirnatimi letalci in modeli drsalcev

Znani prejemniki odličij državnega tekmovanja iz znanja naravoslovja (Tjaša Toni) – Zveza ZOTKS je skupno podelila 10 zlatih in 21 srebrnih priznanj

Izdajatelj
Solski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA
Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, **FAKS** 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@iol.net • **SPLET** solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica

TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA
Studio Media, d. o. o.

TISK SET, d. o. o.

Časnik izhaja štirinajstredno med šolskim letom v najmanj 2.800 izvodih.

NAROČANJE Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokoјence in brezposelne pa s fotokopijo potrdila o statusu 1,70 evra).

Naročnino obračunavamo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števk, za drugo osem).

Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici.

Odpovedi upoštevamo samo pisne, in sicer z novim naročniškim obdobjem.

Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %.

CENIK OGLASOV in razpisov si oglejte na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo.

Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega.

BESEDILA ZA OBJAVO pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ...

Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji. Besedil in fotografij ne honoriramo.

PUSTNA POVORKA
Z RAJANJEM
V STRAŽI

Na letošnjo pustno soboto je Turistično društvo Straža s sodelovanjem občine pripravilo tradicionalno pustno povorko. Maskare so se zbrale pred straškim gasilskim domom. V povorki je bilo veliko majhnih otrok, ki so jih spremljali v maskare opravljeni starši. V sprevedu so bile Čarovnice, princeske, klovni, Indijanci, kavboji, gusarji in mnogi drugi. Sprehodile so se s harmonikarjem na čelu. Maskare so se ustavile pod šotorom, kjer je za animacijo mask poskrbela vzgojiteljica v vlogi tigrice. Maskare so veselo plesale, najpogumnejše pa so tudi zapele, za kar so si prislužile praktične nagrade. (Helena Murgelj)

Swiss Contribution

OBNOVLJIVI VIRI in UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Postavili smo temelje za obnovljivo prihodnost

Za nami je pet let izvajanja projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah

Projekt smo začeli januarja 2010 in za nami je že pet let dela. Povzemamo aktivnosti, ki smo jih izpeljali, in rezultate, ki smo jih dosegli (do 31. 12. 2014).

Sončna elektrarna na protihrupni ograji avtoceste pri Bazari, Vrtojba

Realizirane aktivnosti in rezultati

Sončna elektrarna na 648 metrih protihrupne ograje in s 644 paneli deluje od septembra 2012, in sicer z močjo 167 kW.

Proizvodnja energije 1. 1. – 31. 12. 2014: 175 MWh, skupaj od začetka delovanja: 401 MWh. V letu 2014 je bila proizvodnja nižja, saj je bilo na Primorskem veliko več deževnih dni od običajnega letnega povprečja.

S proizvodnjo energije iz sončnega vira energije smo tako v letu 2014 zmanjšali emisije CO₂ za 123,30 tone, skupaj od začetka delovanja pa kar za 282 ton.

Občina Šempeter Vrtojba energijo, ki jo proizvede ta sončna elektrarna, nameni za javno razsvetljavo, zaradi česar se je strošek občine za javno razsvetljavo znižal za približno 40 odstotkov.

Občina Šempeter Vrtojba energijo, ki jo proizvede sončna elektrarna na protihrupni ograji v Vrtojbi, uporabi za občinsko javno razsvetljavo
Foto ELENA BONČINA

Prenova kotlovnice na kurilno olje s kotli na lesno biomaso (sekanci ali peleti)

Realizirane aktivnosti in rezultati

• **Število prenovljenih kotlovnice:** 12 - Osnovna šola Košana, Podružnična osnovna šola Kojško, Osnovna šola Cerkno, Knjižnica Tolmin, Osnovna šola Sečovlje (italijanska in slovenska šola), Podružnična osnovna šola Sv. Peter Sečovlje, Osnovna šola Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, Osnovna šola Knežak, Osnovna šola Hrvatini, Osnovna šola Šmarje pri Kopru, Info Center Trenta Triglavskega narodnega parka, Podružnična osnovna šola Trnovo;

• **Število objektov, ki se ogrevajo z zamenjanimi kotli na biomaso:** 29

• **Količina proizvedene energije iz obnovljivih virov energije v letu 2014:** 2.044 MWh, skupaj od začetka delovanja: 4.309 MWh.

• **Stopnja zmanjšanja porabe energije:** 28 % = 847 MWh, skupaj od začetka delovanja: 1.160 MWh.

• **Stopnja zmanjšanja stroškov za ogrevanje:** 39 % = 103.913 evrov, skupaj od začetka delovanja: 196.845 evrov.

S proizvodnjo energije iz biomase smo tako v letu 2014 zmanjšali emisije CO₂ za 771 ton, skupaj od začetka delovanja pa za 1.452 ton.

Kurilnica na biomaso v Osnovni šoli Cerkno, kjer so ji učenci dodali umetniški navdih
Foto ELENA BONČINA

Energetska sanacija objektov

Realizirane aktivnosti in rezultati

- 7 prenovljenih objektov (6 fasad, 5 streh, 7 menjav stavbnega pohištva): Podružnična osnovna šola Kojško, Knjižnica Tolmin, Podružnična osnovna šola Vrtojba, Osnovna šola Vincenzo e Diego de Castro Sečovlje, Osnovna šola Hrvatini, Osnovna šola Šmarje pri Kopru in Podružnična osnovna šola Trnovo.
- Izvedba malih investicijskih ukrepov za povečanje učinkovitosti ogrevalnih sistemov v 12 objektih.

Energetsko sanirana Podružnična osnovna šola Trnovo z novo kotlovnico na biomaso
Foto GOLEA

Energetsko sanirana telovadnica Osnovne šole Šmarje pri Kopru
Foto GOLEA

Promocija in izobraževanje

Realizirane aktivnosti in rezultati

V petih letih projekta izvajamo promocijske in izobraževalne aktivnosti na temo obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije. Ko jih seštejemo, smo zelo veseli, da smo toliko prispevali k energetskega opismenjevanju na Primorskem in Sloveniji.

- **Število izvedenih promocijskih dogodkov:** 40.
- **Število publiciranih promocijskih in izobraževalnih materialov:** 298 (promocijsko gradivo: 35, promocijski dogodki: 172, objave v Šolskih razgledih: 39, izobraževalno gradivo: 5, izobraževalni dogodki: 46).
- V aktivnosti OVE in URE izobraževalnega programa je bilo skupaj zajetih 12.210 učiteljev, otrok, učencev in dijakov:
 - 8 delavnic za učitelje: sodelovali so 204 učitelji;
 - OVE in URE krožki v dveh šolskih letih 2012/2013 in 2013/2014: sodelovalo je 1.784 otrok v 71 skupinah, krožki so potekali 1.924 ur;
 - OVE in URE tehnični dnevi v dveh šolskih letih 2012/2013 in 2013/2014: sodelovalo je 6.295 otrok v 193 skupinah, tehniški dnevi so obsegali 1.217 ur;
 - OVE in URE natečaj 2013 in 2014: sodelovalo je 1.302 iz 70 skupin;
 - »OVE in URE dan« 2013 in 2014: sodelovalo je 950 otrok iz 67 skupin;
 - Ekскурzije nagajencev OVE in URE natečajev 2013 in 2014 v ljubljanskem živalskem vrtu, e-Hiši v Novi Gorici, Eksperimentariju energije v Krškem in na Hidroelektrarni Krško: sodelovalo je 250 otrok iz 25 skupin;
 - Ekскурzija v Švico, avgusta 2013: sodelovalo je 40 udeležencev;

KONTAKT ove.ure@golea.si

- URE izobraževanje učiteljev in uslužbencev primorskih šol: 18 delavnic, 609 udeležencev;
- 1 izobraževanje vzdrževalcev in hišnikov šolskih objektov: 12 udeležencev;
- OVE in URE e-gradivo: 12.246 vpogledov od septembra 2013 do decembra 2014, 63 % vračajočih uporabnikov, najbolj uporabljene teme: E-gradivo za najmlajše, Energetska izkaznica, Izkoriščanje OVE v Sloveniji, Obnovljivi viri energije, Energija iz odpadkov.
- Postavljena je Brunarica obnovljivih virov energije v Energetskem ekoparku Osnovne šole Cerkno, izobraževalni programi potekajo od septembra 2014 – potekalo je 10 delavnic, na katerih je sodelovalo 442 udeležencev.
- **Število distribuiranega OVE in URE učnega gradiva za učitelje:** 150 (učiteljem, šolskim in javnim knjižnicam).
- **Število distribuiranih hišk – OVE didaktično učilo:** 40.
- Postavljen je informacijski monitor ob sončni elektrarni, ki prikazuje proizvedeno energijo in zmanjšano CO₂ emisijo.
- V 12 objektih (šole, knjižnica in Info Center Trenta) so postavljeni informacijski monitorji, ki prikazujejo podatke iz biomasnih kotlovnice s števcem nižanja okoljskih emisij in vrednotenjem učinkovitosti ogrevanja.

Izdelki šol, vključeni v OVE in URE natečaj 2014, razstavljeni na OVE in URE dnevu 2014 na Trgu Ivana Roba v Šempetru pri Gorici
Foto GOLEA

OVE in URE dan 2014 na Trgu Ivana Roba v Šempetru pri Gorici – gledališka predstava Odiseja med smetmi
Foto GOLEA

Brunarica obnovljivih virov energije v Energetskem ekoparku Osnovne šole Cerkno
Foto OSNOVNA ŠOLA CERKNO

Ekскурzija starejših nagajencev OVE in URE natečaja 2014 in Eksperimentariju energije v Krškem
Foto GOLEA

Informacijski monitor v Info Centru Triglavskega narodnega parka v Trenti, ki prikazuje podatke iz biomasne kotlovnice s števcem nižanja okoljskih emisij in vrednotenjem učinkovitosti ogrevanja
Foto GOLEA

V letu 2015 zaokrožamo projekt. Delamo zelo intenzivno, saj v šolskem letu 2014/2015 v primorskih šolah še naprej potekajo OVE in URE krožki ter tehniški dnevi. Objavili smo tudi OVE in URE natečaj 2015, za 3. junij 2015 pa napovedujemo »OVE in URE dan«, ki bo potekal v Novi Gorici v sklopu sklepne konference projekta. Do poletja bomo v Šolskih razgledih še naprej prisotni z OVE in URE rubriko, v kateri bomo bralce energetskega opismenjevali in javnost seznanjali z vsemi projektnimi aktualnostmi.

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Energetska
učinkovitost

Pretresljiva dejstva

- Leta 2010 si 6 odstotkov gospodinjstev v Sloveniji ni moglo privoščiti primerno toplega stanovanja.
- Kos papirja razpade po enem mesecu, volnena nogavica po enem letu, pločevinka pa po 200 letih.
- Iz drevesa, ki raste 15 let, se lahko proizvede 700 papirnatih vrečk; toliko jih v večji trgovini porabijo v manj kot eni uri.
- Povprečno gospodinjstvo odvrže v smeti vsaj 100 kg časopisnega papirja na leto.
- Povprečna družina potroši med 150 do 500 litrov vode na dan.
- Največji domači porabniki elektrike so bojler, hladilnik in zamrzovalnik, ki povprečno skupaj porabijo skoraj polovico vse električne energije v gospodinjstvu.
- 20 odstotkov svetovnega prebivalstva porabi danes 75 odstotkov vseh naravnih virov.

Povprečno 20 odstotkov vseh stroškov gospodinjstva predstavlja ogrevanje in raba električne energije. Zaradi naraščanja rabe energije ter dviganja cen energentov se stroški za energijo povečujejo za približno 3 odstotke na leto. Stroški ogrevanja običajno predstavljajo 60 odstotkov, strošek elektrike pa 40 odstotkov celotnih stroškov rabe energije.

V visoki rabi energije se nahajajo veliki varčevalni potenciali.

Zakaj varčevati z energijo?

Ker zmanjšamo stroške. V starejši zgradbi lahko s sanacijo zmanjšamo stroške za ogrevanje in električno energijo za 40 do 60 odstotkov.

Ker ugodno vpliva na naše zdravje. V primerno energetsko sanirani zgradbi je bivalno okolje lahko bolj zdravo kot v nesaniranih zgradbah. Preprečen je pojav plesni, temperatura okolja je prijetnejša itd.

Ker si lahko povečamo bivalno udobje. V dobro izolirani stavbi je bivalno udobje mnogo boljše. Zaradi višje temperature sten, stropov in tal imamo pri enaki temperaturi zraka občutek, da je mnogo topleje kot pred energetske sanacije. Poleg tega ni prepiha zaradi netesnih oken in nivo hrupa je mnogo nižji.

Ker pomagamo okolju. Ob nižji rabi energije se zmanjšajo tudi izpusti škodljivih plinov, saj in ogljikovega dioksida, zato je manjša verjetnost kislega dežja in vsak posameznik pripomore k preprečevanju globalnega segrevanja.

Ker smo bolj neodvisni. Na nivoju države se zmanjša količina uvožene energije, kar izboljšuje premoženjsko stanje vseh nas. V manjših skupnostih na podeželju lahko le te porabijo mnogo manj energije in se ogrevajo izključno z lokalnimi obnovljivimi viri energije.

Učinkovita raba energije
pri razsvetljavi prostorov

ORGANIZACIJSKI UKREPI

Ugašajmo luči, kadar jih ne potrebujemo. Ugašanje luči zmanjša porabo električne energije za 10 odstotkov.

Kadar pri delu potrebujemo več svetlobe, **uporabimo usmerjeno svetlobo** (npr. namizno svetilko).

Za več svetlobe v prostoru uporabimo **tanke in presojne zavese**, ki jih lahko **podnevi odgremo**. Naravna svetloba ugodno vpliva na naše počutje.

Svetle barve stropov in sten vplivajo na ugodnejše bivalne razmere in znižujejo stroške električne energije.

S pogostim **čiščenjem svetlobnih teles** privarčujemo do 10 odstotkov stroškov električne energije.

INVESTICIJSKI UKREPI

Senzorji gibanja in časovne ure pomagajo pri zniževanju stroškov.

Z zamenjavo žarnic s **kompaktnimi varčnimi sijalkami** zmanjšamo rabo električne energije tudi do 70 odstotkov.

Solarni ali svetlobni tubuli prispevajo k varčevanju z energijo in razsvetljujejo prostor z naravno svetlobo.

KONTAKT **ove.ure@golea.si**

Ureja **ALENKA PALIAN**

Po Prešernu

Kultura, France Prešeren, njegova pesniška muza in rdeči alarm

Kakor vsako leto smo tudi letos oznamovali 8. februar – Prešernov dan in slovenski kulturni praznik. Ker pa je letos ta praznik bil v nedeljo, sem želela otroke in vse druge spomniti na kulturni praznik že v petek pred tem, torej 6. 2. Toda kaj se je zgodilo? Vremenoslovci so napovedali ogromno pošiljko snega, govorilo se je o »rdečem alarmu« in tako je bil ta dan pouka prost, saj bi bilo za naše otroke iz odročnih krajev prenevarno, da bi prišli v šolo oz. avtobus v te kraje niti ne bi mogel pripeljati.

Seveda sem bila zelo razočarana, saj sem imela za počastitev tega pomembnega dne že vse pripravljeno, potem bi pa naj nenadoma vse odpadlo. Ubogi otroci, ki so se že naučili Prešernove ljubezenske pesmi, posvečene pesnikovi muzi, prinašali stvari za sceno, izdelali plakat o Prešernu ter njegovi Juliji. Kaj pa zdaj? Nekoliko »smešno« je praznovati praznik, ko je že mimo. A v šoli smo se vendarle dogovorili, da bo obeležitev potekala v ponedeljek, saj sta tako kultura kot Prešeren večna.

Rečeno – storjeno.

ZMERAJ KULTURNO

V četrtek proti večeru smo vsi napenjali oči, zrli skozi okno in čakali na močno sneženje. Nismo ga dočakali in tako smo bili prepričani, da bo ta pošiljka prišla čez noč. A kaj se je zgodilo?! Zjutraj je bilo na cestah le za kakšen centimeter snega. Mene je seveda pošteno segrelo, kajti nekako se mi ponedeljek za obeležitev slovenskega kulturnega praznika ni zdel najprimernejši. Pa smo vseeno izpeljali tudi to. Otroci, ki so nastopili, so bili v ponedeljek pripravljeni, scena je bila hitro postavljena in tako smo po malici obeležili že pretekli praznik slovenske kulture. Nekoliko sem priredila vezno besedilo in dodala, da se moramo kulturno vesti vedno, ne le ob prazniku, pa tudi Prešerna, kot največjega slovenskega pesnika, moramo poznati in vedeti, zakaj se ta slovenski praznik obeležuje ravno na dan njegove smrti.

POET IN MUZA

Prešerna je krasno odigral učenec 9. b Sergej Brandl, njegovo pesniško muzo pa učenka 9. a Julija Šebjanič. Sodelovali so še

enkrat en primer, ko se je praznik kulture obeležil že po njem.

Sicer pa naj nas kultura, ki je zelo širok pojem, vse skupaj spremlja vse dni življenja – pa naj bo to pozimi, ko lahko zapade veliko snega, spomladi, ko pojejo ptički, poleti, ko se »kuhamo« v vročini ali pa v jeseni, ko začne narava umirati. Prešeren in njegova pesniška muza Julija Primic pa naj uživata svoj večni pokoj, kot sta ga do sedaj.

Na koncu le še namig, da bi bilo lepo, ko bi se slovenski kulturni dan obeleževal 3. decembra, ko je bil Prešeren rojen, ne pa na dan njegove smrti. Ampak to se verjetno ne bo zgodilo, kajti umetnikom je največkrat priznana največja vrednost šele po njihovi smrti.

Stari ljudje pa pravijo: »Če hočeš, da bodo o kom ljudje imeli lepo mnenje, ga povzdigovali in čistili kot ideal, je treba umreti!« Zanimivo, ni kaj!

DRAGICA KOVAČ
Osnovna šola Apače

Izdajatelj
Šolski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA
Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, **FAKS** 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@siol.net • **SPLET** solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica
TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA
Studio Media, d. o. o.
TISK SET, d. o. o.

Časnik izhaja štirinajstrednevno med šolskim letom v najmanj 2.500 izvodih.

NAROČANJE Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokoјence in brezposelne s fotokopijo potrdila o statusu 1,70 evra).

Naročnino obračunavamo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števil, za drugo osem).

Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici.

Odpovedi upoštevamo samo pisne, in sicer z novim naročniškim obdobjem.

Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %.

CENIK OGLASOV in razpisov si ogledajte na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo.

Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega.

BESEDILA ZA OBJAVO pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki.

Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ...

Objavljeni prispevki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi uredništva.

Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji. Besedil in fotografij ne honoriramo.

Ana Marija
Studen

1948–2015

Vreme se ni moglo odločiti, ali se bo še igralo zimo ali bo na svet poslalo pomlad, ko je med nas zaokrožila vest, da kolegice Anke ni več med nami. Brez besed smo obstali in potonili vsak v svoj razmislek. Takole človeka nehotе prevzame misel o človeški nemoči in s tem povezana žalost.

Bila je domačinka, Blejka, rojena v maju leta 1948. Po končani osnovni šoli na Bledu je maturirala na jeseniški gimnaziji. Potem se je vpisala na takratno Pedagoško akademijo v Ljubljani in postala predmetna učiteljica biologije in kemije. Njena prva služba je bila na »njeni« osnovni šoli na Bledu, kjer se je leta 2007 tudi upokojila.

Živela je med tremi svetovi: med družino, službo in športom. Bila je umirjen in predan človek. Neizmerno je ljubila svoja otroke in se veselila njunih uspehov. Ure in ure je preživela v naravi. Mnogo let je bila golfistka, skupaj s člani svoje družine. Kilometri in kilometri hoje po igrišču so jo pomirjali in ji dajali moči za delo z otroki v šoli. Zato še toliko bolj nismo mogli doumeti, da nam jo je vzela huda bolezen. Ta je bila neizprosna, čeprav kolegi ne pomnimo, da bi bila Anka sploh kdaj odsotna zaradi bolezni. Kako nas je tokrat usoda izigrala!

Generacije in generacije nastnikov so spolzele skozi njene roke. Bila je dosledna, a razumevajoča razredničarka. Zaznati je znala stiske svojih učencev, se o njih strokovno pogovoriti in otrokom pomagati. Kolikokrat njene učenci niti slutili niso, koliko razmišljanj in pogovorov s kolegi jim posveča!

Znala se je tudi odzvati na včasih nesmiselna vprašanja svojih kolegic: kako to, da se štokrlje vedno vrnejo v svoje matično gnezdo, ali se vedno v isto gnezdo vrne isti par, kdaj ptice spijo ...

Bila je potrpežljiva in strokovna ter izčrpna v odgovorih.

Spomin seže tudi v to, da je vsako leto prinašala prve šmarnice s svojega vrta. Pa prve medene hruške ... Prav čutil si, koliko naklonjenosti je bilo položeno v te geste, čeprav je bila Anka sicer vase zaprt človek. Zato so te stvari še toliko več pomenile.

Zdaj smo se kar nenadoma morali od nje posloviti. Še zdravja v novem, tem, 2015. letu smo si zaželeli ... Pa ji ni bilo usojeno ... Že 5. marca smo jo pokopali ...

Še bodo prišle pomladi, še bodo cvetele in dehtele šmarnice. Takrat, Anka, te pridemo obiskat. Pa upamo, da ti bodo ptice najbolj ubrane melodije pele vse dneve, pa tudi večji del noči, da ne boš nikoli, nikoli sama. S tabo bodo tudi delci naših src ...

Nekdanje kolegice in kolegi z Osnovne šole prof. dr. J. Plemlja Bled

MARIJANA ERI - BIRK

OBNOVLJIVI VIRI in UČINKOVITA RABA ENERGIJE

EKSKURZIJA

O dobrih OVE in URE praksah

Predstavnik donatorja g. Ralph Ammann je spregovoril o pomembnosti okoljskih projektov v sklopu programa Švicarskega prispevka

Župan Občine Šempeter Vrtojba g. Milan Turk je zadovoljen, da sončna elektrarna deluje nemoteno ter tako zagotavlja energijo za javno razsvetljavo in občini pomaga pri zmanjšanju emisij CO2. Delovanje elektrarne in proizvodnjo energije spremlja tudi po mobilnem telefonu.

Ogled delovanja biomasne kotlovnice v Osnovni šoli Cerkno

Brunarice obnovljivih virov energije je predstavila ga. Irena Zajc, vodja aktivna učiteljev, ki izvajajo programe v Energetskem ekoparku Osnovne šole Cerkno

GOLEA je v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah v sredo, 25. 3. letos, organizirala OVE in URE ekskurzijo za župane in druge predstavnike primorskih občin ter za ravnatelje primorskih osnovnih in srednjih šol

Rezultate projekta in dobre OVE in URE prakse si je ogledalo več kot 60 udeležencev, med njimi župani Mestne občine Nova Gorica, Občine Šempeter Vrtojba in Cerknega. Pridružili so se nam tudi veleposlanik Švice v Sloveniji g. N. E. Pierre-Yves Fux, skrbnik projekta pri SECO g. Ralph Ammann in predstavniki Nacionalnega koordinacijskega organa Švicarskega prispevka v Sloveniji (SVRK).

V jutranjih urah je GOLEA, kot izvajalska agencija projekta, predstavila izpeljane projektne aktivnosti ter posebej poudarila dobre prakse ter lekcije, ki smo se jih naučili med izvajanjem projektnih aktivnosti. V imenu donatorja je g. Ralph Ammann izpostavil pomembnost uporabe obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije v skrbi za okolje in za trajnostni razvoj, posebej so ga pretresle še vedno vidne posledice lanskega zleda na območju Primorske. G. Ralph Ammann je poudaril, da so projektni cilji ne le doseženi, ampak preseženi ter se posebej zahvalil vsem primorskim šolam, ki so se tako angažirano vključile v OVE in URE izobraževalni program ter tako pripomogle k trajnostni vzgoji in izobraževanju naših najmlajših.

K sončni elektrarni

Udeleženci smo nato z avtobusom potovali po Sloveniji in se najprej ustavili ob sončni elektrarni, ki je postavljena na degradiranem območju na protihrupni ograji hitre ceste pri Bazari v Vrtojbi. Župan Občine Šempeter Vrtojba in vzdrževalec elektrarne sta predstavila delovanje elektrarne in proizvodnjo energije. S proizvedeno energijo sončne elektrarne občina zagotavlja 60 odstotkov energije, potrebne za javno razsvetljavo.

Bogat program v Cerknem

Naslednja lokacija, kjer je potekala večina programa, je bilo Cerkno. Udeležence so do lokacij ogleda vodili šolski promotorji obnovljivih virov energije in ogledali smo si kotlovnico na biomaso, ki poleg šole ogreva še dva objekta cerkljanskega vrtca, glasbeno šolo in stavbo muzeja. V Cerknem je od lanske jeseni v uporabi objekt Večnamenskega centra, v katerem deluje

tudi Center šolskih in obšolskih dejavnosti. Objekt je bil saniran z evropskimi sredstvi, posebnost kotlovnice, ki smo si jo ogledali, je, da stavbo in sanitarno vodo ogreva s toplotnimi črpalkami v povezavi z geosondami. Z ogledom Brunarice obnovljivih virov energije v Energetskem eko parku Osnovne šole Cerkno in predstavitvijo vsebin, ki jih Osnovna šola Cerkno izvaja za šole, smo spoznali enega od ključnih elementov OVE in URE izobraževalnega programa, ki ga izvajamo v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah. Ekskurzijo v Cerknem je dopolnil program Osnovne šole Cerkno, ki je pokazala, kaj vse dela na področju obnovljivih virov energije. V Cerknem se nam je pridružil veleposlanik Švice v Sloveniji g. N. E. Pierre-Yves Fux, ki je v slavnostnem nagovoru izpostavil pomembnost ozaveščanja in izobraževanja otrok in mladine. S takšnimi programi zagotavljamo, da nove generacije ponotranijo načelo varstva okolja, uporabe obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in trajnostnega razvoja. Šola je s kratko prireditvijo pokazala, da učenci v vsakdanjem življenju živijo s temi načeli in da jih jasno vključujejo v svoje dnevne aktivnosti.

Za konec še na Bled

Ekskurzijo smo zaokrožili v Petrolovem Centru za upravljanje na Bledu, kjer so nam predstavili daljinski nadzor kotlovnice, ki so jih sanirali in jih upravljajo. Petrol je dobavitelj toplote za nekatere objekte na našem projektu in upravlja tudi kotlovnice gorenjskega projekta REAAL, ki je prav tako financiran iz sredstev Švicarskega prispevka.

Vsi navdušeni

Udeleženci smo bili konec dneva polni informacij in vtisov ter navdušeni nad otroki in mladino, kako tvorno sodelujejo v posebnih programih za trajnostni razvoj družbe in okolja. Vsi predstavniki občin, ravnatelji ter učitelji šol in drugi udeleženci smo družno ugotovljali, da je bila ekskurzija zelo informativna in da nas je zelo motivirala za nadaljnje delo na področju obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in izobraževalnega dela z otroki in mladino.

Udeleženci ekskurzije pred zalogovnikom za sekance pred Osnovno šolo Cerkno

Gledališka predstava učencev Osnovne šole Cerkno o šibkem zdravstvenem stanju planeta Zemlja

Veleposlanik Švice v Sloveniji g. N. E. Pierre-Yves Fux je udeležence pozdravil v slovensčini in v nadaljevanju poudaril pomen in vlogo izobraževanja otrok in mladine za zagotavljanje trajnostnega razvoja okolja in družbe

Gledališko predstavo so učenci Osnovne šole Cerkno odigrali v angleščini in jo sklenili s sporočilom, da je pomembno otroke in mladino o obnovljivih virih energije, učinkoviti rabi energije ter trajnostnem razvoju izobraževati že v zgodnjem otroštvu

Udeleženci ekskurzije smo od učencev Osnovne šole Cerkno prejeli glineno hiško, ki ponazarja Brunarice obnovljivih virov energije

Ravnatelj Osnovne šole Cerkno g. Milan Koželj se je v imenu šole zahvalil veleposlaniku Švice v Sloveniji g. N. E. Pierre-Yves Fuxu, kot predstavniku donatorja za finančni in strokovni prispevek pri sanaciji kotlovnice ter izvajanju izobraževanega programa

KONTAKT ove.ure@golea.si

Ureja ALENKA PALIAN

Marjan Bevk

1951–2015

»Nikoli ne bom prenehal biti. Nikoli. Amen.« EDVARD KOCBEK

Po dolgi bolezni se je poslovil režiser, profesor, domoljub in vsestransko dejavni Primorec Marjan Bevk, doma iz Čezsoče.

Po končanem študiju gledališke in radijske režije na AGRFT v Ljubljani je bil umetniški vodja Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici, nato je skoraj deset let delal v Subotici. Kot režiser je sodeloval s skoraj vsemi slovenskimi gledališkimi hišami, pa tudi na Hrvaškem, Madžarskem, v Srbiji, Avstriji in Italiji. Zadnje obdobje njegovega življenja najpomembneje zaznamuje predsedovanje Društvu za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske in delo z mladimi.

Od jeseni 2005 je poučeval predmet dramsko-gledališka delavnica na Gimnaziji Nova Gorica, ki izvaja program dramsko-gledališke smeri umetniške gimnazije. Marjan je predano ustvarjal, navduševal dijake za gledališče, literaturo in domoljubje. Vključeval jih je v programe recitalov in proslav po vsej državi, v Klub mladih pri Društvu TIGR in v dejavnosti Unesca. Omogočil jim je, da so nastopili v celovečernem filmu Črni Bratje (2010), za katerega je po literarni predlogi svojega očeta Franceta Bevka, skupaj z Markom Bratušem, napisal scenarij.

Na naši gimnaziji je režiral uprizoritve dram: Matiček se ženi A. T. Linhart, Lov na čarovnice A. Millerja, Moskva Petuški V. Jerofejeva, dramatisacijo Cankarjeve Hiše Marije Pomočnice, dramatisacijo romana Cica v metru, ki ga je napisal R. Queanu (v koprodukciji s Slovenskim narodnim

gledališčem), dramatisacijo Bevkovih Žerjavov, Lorcov Dom Bernarde Alba, Bettijev Zločin na Kozjem otoku, skupaj s kolegi dramatisacijo Bevkovih Pastircev in zloženko maturitetnih dram, še lani pa Shakespearjev Sen kresne noči ter zopet skupaj s sodelavci dvojezično glasbeno uprizoritev Dežnik za dva in preplet štirih maturitetnih dram s skupnim naslovom Oblast, norost, ljubezen.

Vzporedno s temi projekti se je lotil režije Jančarjevega Velikega briljantnega valčka, ki pa mu je ni uspelo dokončati. Jeseni je delo prepustil meni. Od daleč je spremljal proces, naročal pozdrave in zahvale za dijake: »Vem, da bo vse v redu, popolnoma vam zaupam.« Kljub naši in njegovi želji, da bi prišel na premiero ali na katero izmed ponovitev, je bila bolezen močnejša od njegove volje. Konec januarja, ko so dijaki odigrali dve predstavi na velikem odru Slovenskega narodnega gledališča, mi je poslal sporočilo: »Srečen sem za vas in ponosen.«

Tudi mi smo ponosni, da smo mogli delati z njim. Srkali smo njegovo znanje in se učili, kako na odru ustvarjati ritem in tempo, vnašati preobrate, najti prostor za svetlobo in za temo, čas za glasbo, kretnjo, besedo, tišino.

Spominu nanj smo se njegovi sodelavci, nekdanji in sedanji dijaki ter gledališki kolegi poklonili 19. marca, ko smo v veliki dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Novi Gorici pripravili recital poezije in proze, prepleten s petjem, plesom in gledališkimi prizori.

NATAŠA KONC LORENZUTTI

Uprizoritev Veliki briljantni valček, o kateri je beseda v spominskem zapisu Marjanu Bevku, se je uvrstila v program festivala Transgeneracije. Ta bo aprila v Cankarjevem domu. Četrtošolci Gimnazije Nova Gorica, dramsko-gledališke smeri umetniške gimnazije, bodo nastopili 13. 4. ob 18. uri v Linhartovi dvorani.

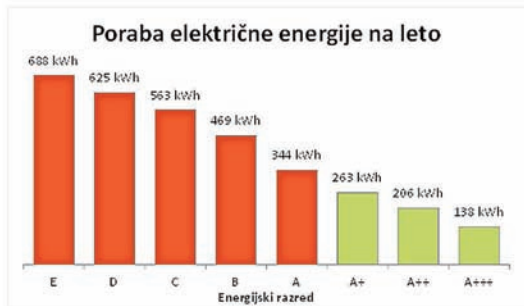
OBNOVLJIVI VIRI in UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Energetska učinkovitost V GOSPODINJSTVU

Kako varčevati z energijo pri uporabi hladilnika in zamrzovalnika

Organizacijski ukrepi

Optimalna temperatura v hladilniku je približno 4–5 °C. Z znižanjem temperature se poraba elektrike močno poveča, pri višji pa se hrana hitreje pokvari. Podobno velja za **zamrzovalnik, v katerem je priporočena temperatura med –25 °C in –15 °C.** Pet stopinj nižja temperatura pomeni kar 25 odstotkov večjo porabo elektrike.

Poraba električne energije tipičnega kombiniranega hladilnika (prostornina hladilnega dela 230 litrov in zamrzovalnega dela 86 litrov) različnih energetske razredov (vir: IJS)

Hladilnika in zamrzovalnika **ne odpirajmo po nepotrebnem** in ga takoj po uporabi zapremo.

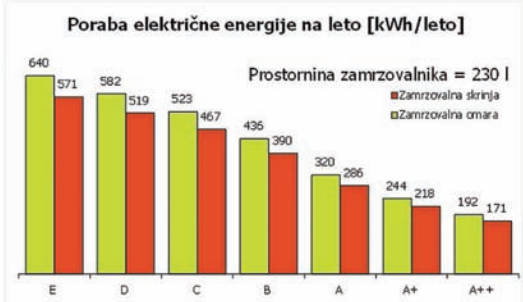
V hladilnik in zamrzovalnik damo le **ohlajena in osušena živila**, saj se sicer led hitreje tvori, kar pa poveča porabo energije.

Redno **odstranjujemo ledene obloge**. En milimeter ledu v hladilniku ali zamrzovalniku pomeni nekaj odstotkov večjo porabo elektrike.

Hladilnik in zamrzovalnik postavimo v prostor tako, da sta **stran od virov toplote ter direktnega sonca**. Če je mogoče, ga postavimo v najhladnejši prostor. Če je temperatura v prostoru, v katerem stoji naprava, za 5 °C nižja, prihranimo 10 odstotkov energije.

Prenatrpani ali prazni hladilniki so največji porabniki električne energije. Prenatrpan hladilnik zavira obtok hladnega zraka in porabi več elektrike, če želi ohranjati nastavljen temperaturo. Prav tako premalo poln hladilnik porabi več energije, saj živila akumulirajo hlad in pomagajo ohranjati temperaturo.

Poraba elektrike za zamrzovalno skrinjo je za 11 odstotkov nižja od porabe elektrike za zamrzovalno omaro, če imata isto prostornino.

Poraba električne energije tipičnega zamrzovalnika (omara in skrinja) različnih energetske razredov (vir: IJS)

Investicijski ukrepi

Dotrajano tesnilo na vratih naprave takoj zamenjajmo. Ustreznost tesnila preskusimo tako, da postavimo papir med vrata in hladilnik. Če papir težko izvlečemo, se vrata še vedno dobro zapirajo. Tesnilo na vratih lahko ohranimo v dobrem stanju, če ga redno čistimo z mokro krpo.

Velikost hladilnika in zamrzovalnika izberemo glede na svoje potrebe. Za dvočlansko družino naj bi zadostoval 100–120-litrski hladilnik, za štirčlansko pa hladilnik z 200–250 litri prostornine. Če sta hladilnik in zamrzovalnik stara več kot 10 let in slabo tesnita, ju **zamenjajmo za energetske učinkovitejšega in varčnejšega**. Aparati energetskega razreda A++, glede na aparate razreda A, porabijo skoraj 20 odstotkov manj energije. Na trgu so razpoložljivi tudi že aparati razreda A+++, ki od razreda A porabijo kar za 48 odstotkov manj energije.

Podatki za grobo določitev energetskega razreda na podlagi leta nakupa aparata (vir: IJS)

Leto nakupa	Pred 1992	1992–1995	1996–2002	2002–2010	Po 2010
Energijski razred	D	C	B	A	A+

NAPOVEDUJEMO

3. junija 2015 organiziramo sklepno prireditev projekta in letošnji OVE in URE dan.

VABLJENI!

Zapišite datum v svoj koledar in si rezervirajte si čas.

KONTAKT **ove.ure@golea.si**

Ureja **ALENKA PALIAN**

V spomin profesorici Mileni Kožuh

1928–2015

Profesorico Mileno Kožuh prav dobro poznamo vsi ljubljanski muzealci, nekateri med nami so bili celo nekdaj njeni gimnazijski dijaki, drugi smo prišli v stik s predano umetnostno zgodovinarico pozneje, v muzejskih in galerijskih ustanovah. Ko se je profesorica upokojila, je zavzeto nadaljevala s pedagoško dejavnostjo in neutrudno predavala in organizirala obiske razstav za starejše študente umetnostne zgodovine, ki so se po upokojitvi vpisali na Univerzo za tretje življenjsko obdobje Ljubljana. V letu 1993 so ti njeni študenti, med njimi je bilo največ študentk, po pogostosti obiska v Narodni galeriji prehiteli vse izobraževalne ustanove, saj so kar 20-krat obiskali galerijske razstave. Zato smo se kustosi na posebni prireditvi, na kateri smo Univerzi za tretje življenjsko obdobje Ljubljana podelili nagrado, še posebej zahvalili prof. Mileni Kožuh za izjemne uspehe pri populariziranju starejše likovne umetnosti. Kot je sama

dejala, si je prizadevala, da si »likovno umetnost ogledajo pri viru in da je ne spoznavajo samo na predavanjih.« Likovne razstave so si po zaslugi prof. Milene Kožuh ogledali prav tako v Moderni galeriji, Narodnem muzeju Slovenije in še kje. Umetnostnozgodovinskega znanja in kulturno zgodovino jim je posredovala na številnih odlično pripravljenih ekskurzijah po domovini in tujini. Njen trud so hvaležno cenili njeni »varovanci« in strokovna javnost. Tako je v Moderni galeriji leta 2011 prof. Milena Kožuh prejela častno priznanje Izi-dorja Cankarja za dolgoletno pedagoško delo in popularizacijo zgodovine likovne umetnosti pri najširšem segmentu prebivalstva. Vsem nam, ki smo požrtvovalno in v različnih strokovnih področjih razgledano profesorico poznali, se je neizbrisno vtisnila v naš spomin.

LIDIJA TAVČAR
Narodna galerija

OBİČAJI

Ob prvi nedelji po spomladanski polni luni

Velikonočno pri neobveznem izbirnem predmetu angleščina v 4. razredu

Velika noč je le eden izmed običajev, razširjenih po celem svetu, a se praznovanje od države do države nekoliko razlikuje, kljub temu da je simbolika tega praznika po vsem svetu enaka. Ponekod še danes, tako kot v preteklosti, kurijo kresove, kar je bilo prvotno namenjeno praznovanju prihoda pomladi, s prihodom krščanstva pa je dobilo novo simboliko, in sicer zmago življenja nad smrtjo.

Tudi v Angliji proslavljajo ta praznik, in sicer prav tako prvo nedeljo po prvi spomladanski polni luni. Angleži veliko noč imenujejo *Easter*. Praznuje se s z izmenjavo pirhov in drugih daril, ki so zelo različna – lahko so kupljena, lahko se podari denar, čokoladna jajčka, zajčki, lahko pa se odločijo tudi za skupne počitnice. Nekateri izdelajo celo velike velikonočne košare, v katera položijo jajčka in narcise. Otroci radi tekmujejo, kdo ima najboljšo košaro, saj zmagovalec dobi velikonočno jajce.

ZAJČKOV V OBIILJU

Posebno mesto na ta dan ima v Angliji velikonočni zajček, seveda ima različne oblike. Trgovine so polne teh zajčkov in ljudje si jih podarjajo med sabo. Tradicija je tudi, da ta velikonočni zajček »skrrije« jajca v hiši, na veliko noč pa jih s posebno vnemo iščejo otroci. Hrana, ki je še zlasti priljubljena na ta dan v Angliji, in sicer na veliki petek, so sladki sadni kruhki s križem po vrhu.

To je bila tema v 4. razredu NIP prvo uro. Pogovarjali smo se o vsem zgoraj napisanem, in sicer po ogledu videoposnetka *Easter Celebrations in England*. Naučili smo se tudi priložnostno pesmico (*The Way the Bunny Hops*).

To uro, namenjeno temu prazniku, smo končali s sklepom, da bomo naslednjo uro pripravili poseben praznični pano (z naslovom *Easter Sunday in England*). Dogovorili smo se, da prinesejo nekaj vejevja, plastična jajčka, za tehniko barvanja pa se nismo mogli odločiti, zato smo se obrnili na našega likovnika, ki nam je prijazno svetoval, naj jajčka barvamo z voščenkami, raztopljenimi nad ognjem sveče. Otroci so bili navdušeni, saj te tehnike še nikoli niso preskusili.

Drugo uro smo najprej na pano pripeli vejevje, ga okrasili z mehko puhasto tkanino, nato pa smo se lotili barvanja jajčk. Vsak je imel že obesek, da se je lahko, ko je bil po-barvan, obesil na vejico.

UMETNINE NA VEJICAH

Otroke sem razdelila na tri skupine, vsaka je dobila šelešamer, s katerim je prekrila

klopi, da se ne bi uničile in umazale. Dobil so tudi jajček, voščenske (tisti, ki jih niso imeli), jaz pa sem bdela nad ognjem sveče, da se ne bi komu kaj pripetilo. Otroci so v barvanju uživali, zraven so peli naučeno velikonočno pesem in poslušali še vse druge pesmi, povezane s tem praznikom.

Ker so učenci tako zavzeto krasili svoja »jajčka«, sem prosila našega amaterskega fotografa, devetošolca Urbana Saletingerja, da je otroke pri izdelovanju in pri končnem izdelku fotografiral.

Ko smo z barvanjem končali in je vsak svojo »umetnino« obesil na svojo vejico, so učenci dejali, da jim je bilo delo zelo všeč

in da bi to še počeli. Upam, da se jim bo še kdaj ponudila priložnost za podobno delo – morda tudi pri kateri drugi uri.

Tako so se po končanem delu pod pano in predenj postavili vsi otroci, ki obiskujejo NIP. Zelo zavzeto so sodelovali pri zanimivi uri, ki je bila korelirana z likovno in glasbeno vzgojo – seveda z angleško pesmijo ali besedo, kar je popestrilo delo.

Na koncu smo bili vsi zelo zadovoljni in ponosni na izdelek. Žal nam je zmanjkalo časa, da bi napravili še kakšen pirh za domov. Toda ko sem jim povedala, da si bodo starši lahko ogledali njihov končni izdelek na fotografiji, ki jo bomo za vsakega učenca natisnili, so bili srečni in so veselo odhiteli (seveda potem, ko so za sabo vse pospravili) domov ali k podaljšanemu bivanju, saj je bila to njihova zadnja, šesta ura.

DRAGICA KOVAČ
Osnovna šola Apače

Izdajatelj
Šolski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA

Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, FAKS 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@siol.net • SPLET solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica

TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA

Studio Media, d. o. o.

TISK SET, d. o. o.

Časnik izhaja štirinajstredno med šolskim letom v najmanj 2.500 izvodih.

NAROČANJE Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokojece in brezposelne pa s fotokopijo potrdira o statusu 1,70 evra).

Naročnino obračunavamo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števk, za drugo osem).

Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici.

Odpovedi upoštevamo samo pisne, in sicer z novim naročniškim obdobjem.

Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %.

CENIK OGLASOV in razpisov si ogledajte na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo.

Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega.

BESEDILA ZA OBJAVO pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ...

Objavljeni prispevki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi uredništva.

Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji. Besedil in fotografij ne honoriramo.

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Energetska nagrada

OVE in URE izobraževalni program agencije GO-LEA je zmagal in prejel Energetsko nagrado v kategoriji promocijski URE/OVE projekt

Na Dnevih energetikov je 21. aprila letos v Portorožu časnik Finance slavnostno razglasil zmagovalce letošnjega natečaja za Energetsko nagrado.

Izobraževalni program na temo obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, ki ga izvaja GOLEA, je zmagovalec v kategoriji promocijski URE/OVE projekt.

Izobraževalni program izvaja GOLEA v sklopu projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, financiranega s sredstvi Švitsarskega prispevka in vključenih primorskih občin, in nekatere aktivnosti tudi v sklopu drugih projektov ter pogodb o energetskem menedžmentu.

Program obsega

- **delavnice** za učitelje, javne uslužbenke, tehnično osebje javnih stavb
- **pedagoško didaktični program** v obliki krožkov in tehniških dnevnov, natečaja, specializirane prireditve »OVE in URE dan«, ekskurzij in posebnih delavnic v Brunarici obnovljivih virov energije v Energetskem ekoparku Osnovne šole Cerkno
- **redne rubrike** v časniku Šolski razgledi
- **članki** v časopisih, spletnih medijih
- **oddaje in intervjuji** v radijskih in TV programih
- **promocijski monitorji v avlah šol, knjižnice in TNP Info Centra v Trenti** z ekranskimi prikazi podatkov iz kotlovnice s števcem nižanja okoljskih emisij in vrednotenjem učinkovitosti ogrevanja kotlovnice na biomaso ter s podatki o proizvodnji energije sončne elektrarne v Vrtojbi. Okoljski kazalniki objektov so namenjeni ozaveščanju in promociji in so tudi dosegljivi prek spleta, povezave so objavljene na www.golea.si/ove
- **interaktivno digitalno orodje z e-vsebinami** kot dodatno učilo pri učnih urah, krožkih, tehniških dnevih in za samostojno delo učencev, dosegljivo na <http://egradiva.golea.si>
- **specializirana izobraževanja/delavnice** za javne uslužbenke razvoj kompetenc energetske pismenosti in za zagotavljanje obratovalne energetske učinkovitosti in kakovostnega notranjega okolja v javnih stavbah.

Prejeta nagrada je priznanje kolektivu agencije GOLEA, vsem vključenim primorskim občinam in šolam, še posebej pa vsem učiteljem, ki izvajajo OVE in URE vsebine za učence.

Nagrado sta prevzela Alenka Palian, GOLEA, in Milan Koželj, ravnatelj Osnovne šole Cerkno, kjer teče OVE in URE izobraževalni program in v Energetskem ekoparku stoji Brunarica obnovljivih virov

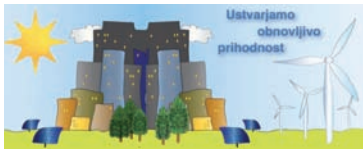
Energetska nagrada in priznanje za zmagovalni promocijski URE/OVE projekt 2015

NAPOVEDUJEMO

3. junija 2015 organiziramo sklepno prireditev projekta in letošnji OVE in URE dan.

VABLJENII!

Zapišite si datum v svoj koledar in si rezervirajte čas.

KONTAKT ove.ure@golea.si

Ureja ALENKA PALIAN

Temperamentni slikar haloške pokrajine

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru je 16. aprila letos drugič predstavila slikarski opus Albina Lugariča: Na prvi razstavi, leta 2009, smo občudovali njegov izbor iz ciklusa Pesniki, tokratni sprehod med mojstrovimi platni pa nas popelje med njegove krajine, vijugave griče, istrske, obmorske in haloške krajine ...

»Naslikal sem na stotine slik, naredil na tisoče risb, akvarelov in gvašev. Kaj pa bo ostalo? Ena slika, morda dve ali sploh nobena. Tako je to!« To je bila pogosta izjava ptujskega slikarja Albina Lugariča.

Albin Lugarič (1927–2014) je zapustil obsežen slikarski opus, ki temelji na pokrajinah, najpogostejši je motiv širokih haloških panoram, saj je predvsem dolgo veljal za slikarja ptujskega ambiena. V svojem zgodnejšem obdobju se je ukvarjal s figuraliko, poetičen realizem seže do barvnega ekspresionizma, s paleta njegovih živahnih barv, ki zarišejo barvite dežele. Njegove podobe zimske pokrajine so precej drugačne, so s pogledi od zgoraj navzdol, saj je ujel tisti čas, ki se umika pomladi; zanimivo jih je opisal Milček Komel: »Vročica tli. Nemir beži med brajde. Ravnina je rjavina. Sneg medli. Srce v pramenih zlatih njiv gori in pravega miru nikjer ne najde.« Slikarjeve pokrajine notranjega čustvovanja in viharne poteze so v svojem jedru temperamentne, slikovite med nanosi barv, ki so vertikalno potopljene in geometrijsko zalomljene v prepletu barv in svetlobe. Vidne so otožnost mističnega sijaja in sledi kozmične energije. Pozneje se je nemir mojstra zatekel v abstrakcijo, s črtami je sledil spontanemu ustvarjanju, svojemu toku in naj-

Albin Lugarič, Haloze, o. pl., 1990

pristnejšemu talentu, tako značilnem zanj.

Mojster Lugarič je v pozabljenem predalu skrival svoje pesmi, njegov ciklus Pesniki, ki jih je upodabljal konec petdesetih in v prvi polovici šestdesetih let 20. stoletja, saj gre za slikarjeve avtoportrete, ujete v melanholično razpoloženje povojnega eksistencializma. Po drugi svetovni vojni je bil primorski svet zanimiv tudi Albinu Lugariču, saj mu je ponudil drugačna izhodišča od rodne pokrajine in ga je zvalil v abstrakcijo morske gladine in kamnitega Krasa. Skozi umetnikovo subjektivno podobo se rišejo različni kraji, ki so jih močne barve prepletle z oblikovnimi in črtnimi poenostavitvami ter se spremenijo v enotno podobo slikarjevega čustvovanja. Lugaričev čopič spregovori tudi o absurdu človeške in umetnikove eksistence.

DARJA ŠTRUCL

Olga Dečman Dobrnjič

1959–2015

Globoko pretreseni in z žalostjo v srcu smo se 30. marca letos na pokopališču v Trbovljah poslovili od naše drage sodelavke dr. Olge Dečman Dobrnjič. Od leta 2006 je bila na Zavodu RS za šolstvo višja svetovalka odgovorna za profesionalni napredek in poklicno rast vzgojiteljev v dijaških domovih. Že pred tem je strokovno delovala na tem področju, saj je bila najprej vzgojiteljica in nato kar 21 let ravnateljica dijaškega doma.

Svoje pedagoško poslanstvo je uresničevala s srcem, zagnanostjo in neizčrпно energijo ter bila sogovornica mladim in vsem, ki so sooblikovali razvoj domske pedagogike. Odlikoval jo je odgovoren in strokoven pristop, sledila je inovativnim trendom ter jih kritično in smiselno uvajala na področje svojega delovanja. Zaslužna je, da je v delo dijaških domov vpeljala model alternativnih vzgojnih ukrepov, model inkluzije in integracije. Pri tem je zelo velik njen prispevek pri vpeljevanju in razvoju sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije. Napisala je veliko znanstvenih in strokovnih člankov, recenzij, bila je urednica revije Iskanja, sourednica oziroma soavtorica in avtorica strokovnih zbornikov, e-učbenikov in monografij.

Poleg strokovnega dela je našla moč tudi za umetniško izražanje, pisanje pesmi in proze. Tako je za seboj pustila bogat avtorski opus knjig s sporočili ustvarjalne moči in življenjskega poguma, ki bodo živela še naprej.

Olga je v našo delovno skupnost in slovenski prostor vnašala občutljivost za krivice ter odločenost, da se kot družba ustrezno odzovemo nanje. Predvsem otrokom in mladim je skušala pomagati na različne načine, bila njihova opora in njihov glas, pisala je o njihovem trpljenju, se razdajala kot prostovoljka.

Njen zgled zavzetosti za odpravljanje družbenih krivic nam bo za vedno ostal v spominu. Po značaju je bila vedra in optimistična, polna novih zamisli. Še potem, ko je njena bolezen napredovala, ni izgubila upanja in veselja do življenja. Delila ga je tudi z nami, sodelavci iz zavoda, ki smo jo v tem času bodrili in ji po svojih močeh skušali stati ob strani.

Olgo bomo v srcih ohranili kot odlično strokovnjakinjo in dobro kolegico. Hvaležni smo za njen dragocen strokovni prispevek in pot, ki smo jo skupaj prehodili. Spominjali si se bomo po njenem nasmehu, delavnosti, plemeniti osebnosti in s spoštovanjem!

Direktor Zavoda RS za šolstvo
dr. VINKO LOGAJ s sodelavci

Svet zavoda

OSNOVNE ŠOLE MISLINJA

Šentilj pod Turjakom 1, 2382 MISLINJA

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE

Kandidat/-ka mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja/-ice izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08/, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF in 57/2012-ZPCP-2D).

Kandidati/-ke morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Predvideni začetek dela je 30. 12. 2015.

Izbrani/-a kandidat/-ka bo imenovan/-a za 5 let.

Pisno prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev:

- dokazilo o izobrazbi,
 - dokazilo o nazivu (najmanj pet let naziv mentor),
 - dokazilo o opravljenem strokovnem izpitu,
 - dokazilo o opravljenem ravnateljskem izpitu (kandidat/-ka lahko kandidira tudi brez ravnateljskega izpita, vendar si ga mora pridobiti v enem letu po začetku mandata, sicer mu/ji preneha mandat po zakonu),
 - potrdilo o nekaznovanosti (izpolnjen obrazec Ministrstva za pravosodje), ki ne sme biti starejši od 30 dni,
 - potrdilo sodišča, da oseba ni v kazenskem postopku oziroma zoper njo ni vložena pravnomočna obtožnica s priloženo izjavo, da pri kateremkoli drugem sodišču – zunaj kraja prebivališča – zoper njega/njo ni uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost,
 - program vodenja šole za mandatno obdobje in
 - kratek življenjepis z dosedanjimi delovnimi izkušnjami
- pošljite v zaprti ovojnici do 18. 5. 2015 na naslov Svet šole OŠ Mislinja, Šentilj pod Turjakom 1, 2382 Mislinja, s pripisom PRIJAVA NA RAZPIS ZA RAVNATELJA/RAVNATELJICO – NE ODPIRAJ!
- Kandidati/-ke bodo prejeli/-e pisno obvestilo o imenovanju v zakonitem roku.

Izdajatelj
Šolski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA
Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, **FAKS** 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@siol.net • **SPLET** solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica
TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA
Studio Media, d. o. o.
TISK SET, d. o. o.

Časnik izhaja štirinajstredno med šolskim letom v najmanj 2.500 izvodih.

NAROČANJE Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokoјence in brezposelne pa s fotokopijo potrdila o statusu 1,70 evra).

Naročnino obračunavamo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števk, za drugo osem).

Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici.

Odpovedi upošteujemo samo pisne, in sicer z novim naročnim obdobjem.

Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %.

CENIK OGLASOV v razpisov si ogledite na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo.

Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega.

BESEDILA ZA OBJAVO pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki.

Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ...

Objavljeni prispevki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi uredništva.

Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji.

Besedil in fotografij ne honoriramo.

Vi o 9/2015

Igor Nihče ničesar ne napiše. Maj in junij sta res učiteljsko časovno potratna. Upam, da smo vsaj prebrali.

Mnogi so se lotili vrednot. Kurčeve so na začetku (**Zakaj so propadle vse kurčeve vrednote, Mirjam Drnovšček**), košarkarsko-poulične na koncu (**Športno igrišče in mularija, Niko Slana**).

Ob študijskih skušnjavah (**Majske in druge študijske skušnjave, Jasna Kontler Salamon**) sem se spomnil, da so pri podaljševanju bolonjskih študijev na magistrskih pet let na fakultetah, ki izobražujejo učitelje, imeli idealno priložnost, da v peti letnik dajo strokovno-pedagoške predmete. Pa so večinoma nastreljali v predmetnik neke znanstvene obrobne specialnosti. Kot da poučevanje ne bi bila znanost. In celo učitelji in ravnatelji neženirano poudarjajo, da so oni strokovnjaki za predmet in ne za poučevanje. Ob pravici do bolezni, ki je tako doživeto popisana (**Kadar učitelj zboli, Majda Rižnar**), pa vendarle nisem zadovoljen s predlogi: kot bi cukal bika za rep. Mimogrede: mislim, da je (po moje upravičeno) boljše nagrajevanje razredništva edina stvar, ki bi jo lahko hitro rešili. Če bi vsaki pedagoški uri odščitnili 5 stotinov, bi bilo razredništvo vrednoteno (zame sprejemljivih) 60 evrov.

Rutar se je radikalno lotil realnosti (**Evropski budizem in kriza Evrope, Dušan Rutar**).

In še dva smejalna članka, **Če niste vedeli (Andrej Makuc)** in **Smeh ni greh (Dragica Kovač)**!, preden se s **Čečkalčki (Marcel Talt Lah)** še zadnjič nasmehnem s ŠR in čakam na naslednje.

Ups, pa Fabiani (**likovna oprema, sprehod po naši prestolnici med mojstrovinami Maksa Fabianija**)! Škoda, ker ga niste zabeležili z zapisom o Fabianijevem (mednarodnem, šolskem) likovnem bienalu v Štanjelu.

Kaj je novega na e?

Ponosni na gredico (hm) – Šmihelski prvošolci vsak dan opazujejo, kako raste zelenjava

Pohod »Novo mesto v žici« v sklopu akcije Šport špas (Helena Murgelj) – Učenci in delavci šmihelske osnovne šole in podružnice Birčna vas smo prehodili novomeško pot ob žici

Ob svetovnem dnevu gibanja (Maja Geršak) – Veliko pozornost gibanju, ki je letos po priporočilih ZRSS prednostno področje, posvečamo tudi v oddelku Muze (5–let) iz Vrta Ivana Glinška Maribor

Še zadnja priložnost (info) – Z izvajanjem »bolonjskih« študijskih programov se namreč nekdanji »predbolonjski« študijski programi ne izvajajo več, končati jih bo mogoče le še do izteka študijskega leta 2015/16

NAROČILNICA

Naročam časnik

10/2015

vsaj za eno naročniško obdobje

IME IN PRIIMEK

ULICA IN HIŠNA ŠTEVILKA

POŠTNA ŠTEVILKA IN KRAJ

zaposlen

študent (... letnik)

upokojenec

Naročnino bom poravnal(a) v petnajstih dneh po prejemu položnice. Obračunavam jo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števil, za drugo osem). Naročnina se podaljša za naslednje naročniško obdobje, če naročnik pisno ne prekliče naročila. Posamezna številka stane za fizične osebe 2 evra, z upoštevanim popustom za študente, upokojece in brezposelne 1,70 evra. Če naročate časnik za koga drugega in mu ga nameravate plačevati vi, dopišite svoj naslov, kamor naj pošiljamo položnice.

ŠOLSKI RAZGLEDI

Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana
tel. 01 439 78 55, faks 01 439 78 50
e-pošta: solski.razgl@siol.net

60 let

štajerski val

vedno in povsod

Svet zavoda
GIMNAZIJE BEŽIGRAD
Peričeva ulica 4, 1000 LJUBLJANA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA Gimnazije Bežigrad

Kandidat/-ka mora za imenovanje na funkcijo direktorja Gimnazije Bežigrad izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D).
Kandidati/-ke morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.
Predvideni začetek dela je 1. 9. 2015.
Izbrani/-a kandidat/-ka bo imenovan/-a za 5 let.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (dokazila o: izobrazbi, nazivu, opravljenem strokovnem izpitu, opravljenem ravnateljskem izpitu, delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, kratek življenjepis z opisom dosedanjih delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju, potrdilo o nekaznovanosti (zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot šest mesecev in potrdilo o nekaznovanosti zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost) ter potrdilo sodišča, da kandidat/-ka ni v kazenskem postopku (potrdila ne smejo biti starejša od 30 dni), pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov Gimnazija Bežigrad, Svet zavoda, Peričeva ulica 4, 1000 Ljubljana, s pripisom PRIJAVA NA RAZPIS ZA DIREKTORJA Gimnazije Bežigrad – NE ODPIRAJ.
Kandidat/-ka mora prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje.
Kandidati/-ke bodo prejeli/-e pisno obvestilo o imenovanju v zakonitem roku.

Tojeta
dober občutek

Izdajatelj
Solski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA
Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, FAKS 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@siol.net • SPLET solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica
TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA
Studio Media, d. o. o.
TISK SET, d. o. o.
Časnik izhaja štirinajstredno med šolskim letom
v najmanj 2.500 izvodih.

NAROČANJE

Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokojece in brezposelne pa s fotokopijo potrdila o statusu 1,70 evra).
Naročnino obračunavam dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števil, za drugo osem).
Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici.
Odpovedi upoštevamo samo pisne, in sicer z novim naročniškim obdobjem.
Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavam zakonsko določene zamudne obresti.
Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.
Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %.
CENIK OGLASOV in razpisov si oglejte na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo.
Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega.
BESEDILA ZA OBJAVO pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki.
Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ...
Objavljeni prispevki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi uredništva.
Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji.
Besedil in fotografij ne honoriramo.

GORIŠKA LOKALNA
ENERGETSKA AGENCIJA
NOVA GORICA
Trg Edvarda Kardelja 1
5000 Nova Gorica

Swiss Contribution
Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

SKLEPNA PRIREDITEV
PROJEKTA
OBNOVLJIVI VIRI
ENERGIJE
V PRIMORSKIH OBČINAH
Z OVE IN URE DNEVOM
IZ PRETEKLOSTI
V PRIHODNOST

Na prireditvi se bodo s svojim delom na temo obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in prizadevanj za trajnostni razvoj posameznika, družbe in okolja predstavile primorske osnovne in srednje šole.

Pripravljamo kulturni program s tematsko gledališko predstavo, vrhunec dneva pa bo razglasitev nagrajencev letošnjega OVE in URE natečaja z naslovom **S ponovno uporabo iz preteklosti v prihodnost.**

V sklopu natečaja so šole pripravile kostume, ki ponazarjajo ključne like iz zgodb in pravljic, otroške ali mladinske literature, filmov, gledaliških predstav ali stripov.

Kostumi so narejeni s ponovno uporabo materialov, oblačil in odpadkov.

Pridružite se nam v sredo, 3. junija 2015, ob 9.30 na prireditvenem prostoru pred novogoriško mestno hišo.

Ustvarjamo
obnovljivo
prihodnost

KONTAKT **ove.ure@golea.si**
Ureja **ALENKA PALIAN**

T

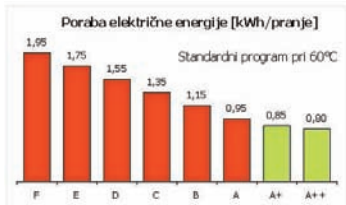
OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Energetska
učinkovitost
v gospodinjstvu

Kako varčevati z energijo pri pralnem
in sušilnem stroju

ORGANIZACIJSKI UKREPI

- Pranje pri 60 °C porabi samo polovico energije v primerjavi s pranjem pri 90 °C.
- Za učinkovito pranje belega perila pa zadostuje že 40 °C (pri višji temperaturi ga operimo le občasno).
- **Predpranje lahko izpustimo** (razen pri izjemno umazanem perilu). Porabo električne energije tako zmanjšamo vsaj za desetino.
- Stroj vedno **primerno napolnimo**. V skrajnem primeru uporabimo varčen program pranja, s čimer lahko prihranimo tudi do 25 odstotkov elektrike ali pa razmislimo o skupni uporabi enega stroja z več uporabniki.
- **Stroj vključimo v času nižje tarife električne energije**.
- Dokaj rčisto perilo perimo pri nižjih temperaturah, zmanjšajmo količino pralnih sredstev, kot dodatek pralnemu prašku pa uporabimo alkoholni kis (za mehčanje perila in odstranjevanje vodnega kamna) ter pralno sodo (natrijev karbonat za beljenje perila in odstranjevanje madežev).
- **Sušilniki perila so veliki potrošniki energije**. Priporoča se, da je perilo dobro izžeto, preden ga damo v sušilnik. S tem skrajšamo čas sušenja tudi do 30 odstotkov. Če imamo možnost, sušimo perilo na prostem.

Poraba električne energije pralnega stroja v standardnem programu pri temperaturi 60 °C za aparat različnih energijskih razredov (vir: IJS)

INVESTICIJSKI UKREPI

- Ob zamenjavi starega pralnega stroja se odločimo za nakup učinkovitejšega tudi glede porabe vode. Priporočamo razred A++ ali A+++.
- Pri nakupu pazimo na **glasnost pralnega stroja**, da lahko peremo tudi ponoči. Priporočamo nakup stroja z glasnostjo pod 50 dB. Najtišji pomivalni stroji na trgu imajo glasnost 40 dB.
- Pralno-sušilni stroji so energetsko zelo potratni in pri sušenju slabo učinkujejo na perilo. V začetku je to sicer nekoliko cenejši nakup, a z leti postane veliko dražji.
- **Pralno-sušilni stroj** je pralni stroj z dodanim sušilnim delom, ki ni namenjen vsakodnevnemu sušenju, temveč občasnemu sušenju.

Pri sušenju perila pralno-sušilni stroj potrebuje dotok sveže vode, zato pralno-sušilni stroj porabi več vode za sušenje 5 kg perila kot za pranje toliko perila, hkrati pa grobo deluje na perilo, saj je boben poln luknjic. Za sušenje polovične količine perila porabi več električne energije kot samostojni sušilni stroj za sušenje celotne količine perila; slednji je pri tem še bolj nežen s perilom, ki ga skoraj ni treba likati. Perilo, sušeno s pralno-sušilnim strojem, je bistveno bolj zmečkano.

Pralno-sušilni stroj se priporoča le tam, kjer zaradi prostorske stiske ni mogoče imeti ločeno pralnega in sušilnega stroja, pa tudi tedaj, če bi perilo le občasno sušili v stroju. Možnost je, da se ob postavitvi sušilni stroj postavi na pralnega.

Podatki za grobo določitev energijskega razreda na podlagi leta nakupa aparata (vir: IJS)

Leto nakupa	Pred 1993	1993–1994	1995–1996	1997–1998	1999–2000	2001–2004	2005–2008	Po 2008
Energijski razred	G	F	E	D	C	B	A	A+

KONTAKT ove.ure@golea.si

Ureja ALENKA PALIAN

POSEBNO TEKMOVANJE

Poklon znanju

Priložnost za urjenje na mnogih področjih in užitek v prizadevanjih za odličnost

► Pvaaaa! Tako se oglaša alpaka, nekakšna majhna lama, kadar je srečna. In 1. aprila letos je bilo v dvorani Osnovne šole Danile Kumar slišati veliko *pvapvanja*. Ne glede na datum, veselo razpoloženje in nenavadno veliko plišastih alpak dogodek ni bil niti najmanj šaljiv. Ugledni Svetovni pokal znanja (*World Scholar's Cup*) je v Slovenijo prišel prvič in posebna pravica, da ga gostimo, je pripadla nam. In res nam je bilo v čast! Našemu šolskemu znaku, univerzalnemu starogrškemu simbolu modrosti, se je za ves dan pridružila alpaka, andska maskota Svetovnega pokala znanja. S seboj je prinesla dragoceno sporočilo skupinskega dela, učenja s sodelovanjem in zabave, značilno za to neprofitno organizacijo. Kot je dejal njen ustanovitelj, direktor in vodja alpak, Daniel Berdichevsky, ne gre za tekmovanje, temveč prej za poklon znanju.

Organizacija se zavzema za spodbujanje ljubezni do pridobivanja znanja med učenci po vsem svetu s tem, da jim na različnih tekmovanjih posameznikov in skupin omogoči, da dokazujejo sposobnosti v govorni in pisani besedi. To ni le odlična priložnost, da učenci vadijo govorne in pisne spretnosti, si širijo obzorje na področju številnih pomembnih svetovnih vprašanj in se pri tem še zabavajo, temveč da tudi skupaj, torej kot ekipa, uživajo pri teh učnih prizadevanjih za odličnost!

POT DO POKALA

Pokal znanja (*Scholar's Cup*) je vsakoletna prireditev, ki jo sestavljajo področni krogi na šolah v različnih državah. Sodelujoči vsako leto tekmujejo v šestih predmetih, zbranih pod skupno temo. Letos je bila tema Svobodni svet (*The World Unbound*), predmeti pa: umetnost in glasba (Kukanje čez rob), prirodoznanstvo (Osvojajajoče tehnologije), zgodovina (Koraki k svobodi), književnost (Glasovi), sociologija (Združeni svetovi, ločeni svetovi) in posebno področje (Junaki in nadjunaki). Toda preden so se našim učencem iz mednarodnega oddelka in njihovim sošolcem iz slovenskega oddelka lahko v tej bitki znanja pridružili učenci z drugih petih slovenskih šol, so morali prestati dva meseca zahtevnih priprav na domačih šolah. Učenci so imeli tedenske sestanke z mentorji, na katerih so se seznanili z različnimi tehnikami prepričljivega pisanja, javnega govorjenja, skupnega učenja in raziskovanja. V simulaciji različnih ekipnih tekem (ekipna debata – *Team Debate*, skupinsko pisanje – *Collaborative Writing*, učenčev izziv – *Scholar's Challenge* in učenčev pokal – *Scholar's Bowl*), na kakršnih naj

bi se pomerili na Mednarodnem pokalu znanja, so se učenci razdelili v tričlanske ekipe, vsak učenec pa je moral raziskati dva omenjena predmeta. Kljub širokemu izboru tem in vprašanj, ki jih je pokrival vsak predmet, so se učenci resno lotili izziva, odločeni, da se bodo izkazali na prihajajočem tekmovanju. In res so se: njihovi umi so bili ostrejši kot njihovi svinčniki, združeni pod zastavo znanja in viteškega vedenja na Svetovnem pokalu znanja (WSC) so se pogumna dekleta in fantje iz šole Danile Kumar soočili z velikimi pričakovanji.

PERESA, JEZIKI IN TIPKE

Na dan tekmovanja je učence in njihove mentorje iz šestih šol sprejela spodbudno živahna ekipa Svetovnega pokala znanja (WSC), ki je spravila kolesje v pogon z nečim, kar bi lahko opisali kot zelo glasen PVAAAA! Po veličastni slovesnosti ob odprtju pričakovanega enako veličastnega tekmovanja je bil na vrsti prvi dogodek – kreativno skupinsko pisanje (*Collaborative Writing*). Z močjo peresa, ki jim jo je vdihnil duh prepričljivega pisanja, so učenci morali izbrati eno od šestih trditvev, vsako iz drugega predmetnega področja, in napisati esej, v katerem so podprli dokaze v zagovor trditvi in proti njej. Ob koncu dogodka so morali stakniti glave in ekipno izbrusiti ideje. Nato je bil na vrsti učenčev izziv (*Scholar's Challenge*). Pri izzivih za posameznike so učenci morali odgovoriti na 120 vprašanj z več možnimi odgovori na teme iz vseh predmetov.

Po kosilu in kratkem druženju učencev iz različnih šol so se morali skupaj z mentorji vrniti na svoja mesta, kjer se je začel naslednji dogodek – ekipna razpra-

va (*Team Debate*). Bila je ravno tako zanimiva za mentorje kot za tekmovalce. Učiteljem je bila deljena zahtevna naloga ocenjevanja razpravljavcev, ki so si bili večinoma ves čas dogodka skoraj enakovredni. Tričlanske ekipe so se izmenjavale pri razpravljanju z učenci iz drugih šol. Vsaka ekipa je morala zagovarjati pritrdilno ali zavrnilno stališče do vprašanj iz vseh predmetov. Vsak učenec je imel v posameznih treh krogih razprave po štiri minute časa, da je predstavil svoje stališče ali stališče svoje ekipe o določenem vprašanju. Zmagovalne ekipe so se po vsakem krogu soočile z drugimi zmagovalnimi ekipami, slabše uvrščene ekipe pa so se pomerile med seboj. Ekipe so bile ocenjene tudi po odzivih na predstavitev součencev po koncu razprave. Izidi so bili osupljivi! Glede na to, da je bila angleščina za večino sodelujočih učencev, bodisi iz mednarodnih ali nacionalnih šolskih oddelkov, drugi tuji jezik, so bili tako njihovo znanje jezika kot razpravljavske spretnosti, ki so jih pokazali, resnično izvrstni.

Zadnji in najglasnejši dogodek tekmovanja je bil šolski pokal (*Scholar's Bowl*). Vsaka ekipa je dobila daljinski upravljalcev in je morala skupaj pripraviti odgovore na vprašanja ter reševati multimedijske izzive. Učenci so čim hitreje odgovarjali na vprašanja iz poezije, književnosti, filma, arhitekture, stripov, umetnosti, družbenih zagonetk in še marsičesa. Pokalu je sledila debatna predstavitev (*Debate Showcase*). Po dve tričlanski ekipi, v katerih so bili najboljši razpravljavci iz skupinske razprave (*Team Debate*), so se pomerili pred občinstvom šolarjev, mentorjev, učiteljev, staršev, navijačev in alpak. Zagovarjali so pritrdilno in zavrnilno stališče do vprašanja: Ali Slovenija potrebuje nadjunaka? Učenci iz vseh šol so se nedvomno izkazali z duhovitim jezikom, izvirnostjo idej in s spretnimi domislicami. Šijajna skupina odličnih govorcev – pohvaljeni!

ODLIČJA IN POHVALE

Vrvež, ki je napolnil dvorano med zadnjim dogodkom, je presseglo le tisto, kar je sledilo – slavnostna podelitev nagrad (*Award Ceremony*). Morje nasmejanih obrazov v prostoru je dokazovalo, da je prireditev uspela. Za vse. Kazalo je, da so odličja le še posladek. Toda za naše učence je bil posladek vseeno zelo okusen in

prislužen. Ko so odličja in pokale delili učencem iz vseh sodelujočih šol, mentorji, ki so jim ploskali v ozadju dvorane, niso mogli prikriti navdušenja in izjemnega ponosa, kajti zavedali so se, da so njihovi učenci dobili veliko več kot le nagrado za dobro opravljeno delo. Vsak učenec posebej je na Mednarodnem pokalu znanja (WSC) vedel ali nevedel dobil ne le ogromno znanja, temveč je tudi izkusil, kako je, če se skupaj učiš, zabavaš in sodeluješ na tekmovanju, katerega cilj ni le merjenje količine pridobljenega znanja, temveč tudi to, da ga deliš z drugimi.

SPOROČILO ZA PRIRODNE TEKMOVALCE

Ceprav je bilo izrečeno že veliko besed o nedvomno pozitivnih vidikih Pokala znanja (*Scholar's Cup*), naj jih dodam še nekaj. Sodelovanje na tem tekmovanju je neizpodbitno vložek v prihodnost učenčevega izobraževanja in v njegovo življenje na splošno. Že spretnosti, metode, poti in tehnike, ki jih učenci pridobijo med pripravami na Svetovni pokal znanja (WSC), so izjemno dragocene. Med dodatnimi učnimi urami učenci vadijo pisanje logičnih esejev (*argumentative essays*); naučijo se iskati in pametno uporabljati vire ter preverjati njihovo veljavnost; govorne spretnosti (*speaking skills*) stopnjujejo z vajami v razpravljanju o resnih in manj resnih vprašanjih; zaradi dodatnih spodbud se začno zanimati za teme, s katerimi se v prostem času sicer morda ne bi srečali ali jih obravnavali v šoli; spopadajo se z izzivi in odgovornostjo medsebojnega sodelovanja itn. Interdisciplinarne ure na podlagi razprav, osredotočene na delo v skupini, vsekakor spodbudijo željo učencev po znanju, jih navdihnejo, da iščejo znanje, pripomorejo k izboljššanju njihovih govorniških sposobnosti in jim zagotovijo veselje pri učenju in medsebojni pomoči. Postopek hkrati vključuje individualno učenje in učenje za druge. Tekmovanje za Svetovni pokal znanja (WSC) je torej odlična priložnost, da se učenci preskušajo, žanjejo in urijo svoje sposobnosti, morda premagajo nekatere strahove, nedvomno pa v sebi odkrijejo nove moči. Zagotovljeno je novo znanje, kujejo se nova prijateljstva, zraven pa je kot pribito veliko zabave.

Vsem sodelujočim še enkrat čestitamo! Pvaaaantastični ste!

TOM SMITH

Izdajatelj
Solski razgledi, d. o. o.
Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA
Šolski razgledi, Poljanski nasip 28
1000 Ljubljana, pp 2021
Metka Vovk, tajnica uredništva
TELEFON 01 439 78 55, **FAXS** 01 439 78 50
E-POŠTA solski.razgl@siol.net • **SPLET** solski-razgledi.com
Lučka Lešnik, glavna in odgovorna urednica
TEHNIČNO UREJANJE, GRAFIČNA PRIPRAVA
Studio Media, d. o. o.
TISK SET, d. o. o.

Časnik izhaja štirinajstredno med šolskim letom v najmanj 2.500 izvodih.

NAROČANJE Posamezna številka stane 2 evra (za naročene študente, upokoјence in brezposelne pa s fotokopijo potrdila o statusu 1,70 evra). Naročnino obračunavamo dvakrat na leto (za prvo polletje 12 števil, za drugo osem). Naročanje po pošti, telefonu, faksu, e-pošti, spletni naročilnici. Odpovedi upoštevam samo pisne, in sicer z novim naročniškim obdobjem. Za nepravčasno poravnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti. Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana. Na podlagi Zakona o DDV (Ur. l. RS, št. 89/1998) sodi časnik med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 9,5 %. **CENIK OGLASOV** in razpisov si ogledajte na spletni strani ali pokličite zanj v uredništvo. Prav tako se lahko dogovorite za predstavitev šol, zavodov, organizacij (ob jubileju ali nasploh), različnih projektov in podobnega. **BESEDILA ZA OBJAVO** pošljite po e-pošti. Dolžino skušajte prilagoditi vsebini in zvrsti (vest, reportaža, komentar ...), zapisi naj ne presegajo 5.000 znakov s presledki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Ogibajte se preglednic, skic ... **Objavljeni prispevki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi uredništva.** Če prilagate fotografije, naj bodo te v formatu jpg in posnete v čim višji resoluciji. Besedil in fotografij ne honoriramo.

OBNOVLJIVI VIRI in
UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Prizorišče prireditve v središču Nove Gorice

Navdušeni gostje

SLAVNOSTNO

Iz preteklosti v prihodnost

S prireditve ob končanem projektu

Na prizorišču pred novogoriško mestno hišo je 3. junija 2015 potekala sklepna prireditev projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah z OVE in URE dnevom 2015, in sicer z naslovom **Iz preteklosti v prihodnost**. Po petih letih na Primorskem končujemo uspešen projekt Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, ki je financiran s sredstvi Švicarskega prispevka in vključenih občin Brda, Tolmin, Cerklje, Pivka, Ilirska Bistrica, Piran, Šempeter-Vrtojba, mestnih občin Koper in Nova Gorica ter Triglavskega narodnega parka. Kot izvajalska agencija vodi projekt Goriška lokalna energetska agencija – GOLEA.

Dogajanje se je začelo z gledališko trilogijo **Don Kihot med preteklostjo in prihodnostjo**. Med preteklostjo in prihodnostjo je danes, torej čas našega bivanja, zavedanja, delovanja in učenja. Sedanjost je most, ki povezuje včeraj z jutri. Na tem mostu stojimo mi in če si želimo, upamo in hočemo, lahko s tega gledišča gledamo nazaj in tudi naprej.

V preteklosti smo se posvečali človeku in njegovemu navidezno osrednjemu mestu v svetu, v naravi, v vesolju – saj je človek vendar gonilo vsega. Seveda je, vendar bi človek sam težko zmoget vse. Ko z mostu zremo v preteklost, napoči čas, da se ozremo v sedanost. Neogibno se je zazreti v sedanost, kajti brez tega nam je pogled v prihodnost onemogočen.

Trilogija je vse udeležence navdihnila in posebej smo z navdušenjem spremljali sceno in kostumografijo, ki ju je režiserka postavila s pomočjo idej in spretnih rok nastopajočih učencev in njihovih mentorjev. Scena in kostumi so nastali **po načelu 3R: zmanjšaj, ponovno uporabi in recikliraj**, zato so uporabili rabljena oblačila, predmete in embalažo. Z drugačno uporabo ploščadi med novogoriško knjižnico in stavbo gledališča smo oblikovali oder in parkirišče ter travnik spremenili v prizorišče prireditve.

S ponovno uporabo iz zgodbe v resničnost

Priprava posameznih iger je v sklopu projekta *Alterenergy* potekala celo šolsko leto 2014/2015. Gledališka trilogija pa je nastala na temeljih koncepta letošnjega OVE in URE natečaja, ki ga je GOLEA tokrat objavila že tretjič, tokrat z naslovom **S ponovno uporabo iz zgodbe v resničnost**. Natečaj je šole spodbujal k ponovni uporabi materialov, oblačil in odpadkov in zato so učenci ustvarjali izdelke / kostume in z njimi ponazorili ključne lik ali več likov iz prepoznane zgodbe – pravljice, otroške ali mladinske literature, filma, gledališke predstave, stripa itd.

Utrinki iz prvega dela trilogije *Don Kihot pri kraljici vetra*, drugega – *Don Kihot na dvornem slavu* in tretjega – *V kraljestvu Smrgodol*

Dogajanje na prizorišču: prireditev sta odprla Gaby in Dieter Laetsch, švicarska glasbenika na glasbilo alpski rog, in udeleženci prireditve so imeli možnost, da poskusijo igrati

Lutke, delo učencev POŠ Vrtojba

Kotiček trajnostne mobilnosti je gostil električno kolo, električni skuter, kolo na sončne celice, leseno kolo Fajn Bicikl in kolo, s katerim si lahko naredimo 'smoothy'

Don Kihot med preteklostjo in prihodnostjo

Gledališka trilogija, ki jo je režirala Samanta Kobal, je pred udeležence postavila vprašanja o varovanju narave, onesnaževanju vseh vrst, ponovni uporabi in iskanja rešitev njanja. Trilogija **Don Kihot med preteklostjo in prihodnostjo** je predstava treh šol.

Učenci OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici, Podružnična šola Vrtojba, so v zgodbi **Don Kihot pri kraljici vetra** odigrali dogajanje v preteklosti, v letu 1517. Narava je še neokrnjena, a zametki človeškega hlepenja po obvladovanju narave in človeka so že vidni. Čudni nagon po vladanju se pojavi pri Modrineji, Dulcinejini sestri. Željo ji uresniči čarobne lutke. Vendar plemenito srce, iznajdljivost in pogum Don Kihota in Sancha Panse premagata vse ovire. Vse povedano ostane nekeje zapisano. V oblaku.

Učenci OŠ Miren so v zgodbi **Don Kihot na dvornem slavu** v sedanosti, v letu 2015, ujeli oblak iz preteklosti. Ta se je ustavil in nad dvor in dvorjane izpusti vsebino svojega trebuha. Nad dvorjane se usuje veliko zlobe, jezikavosti, nestrpnosti, oholosti, prepirljivosti. Še dobro, da sta na poti do dvora Don Kihot in Sancho Pansa. Vsa nasmejana pričakujeta dvorno slavo, ne pa huronskega prepiranja. Ne moreta verjeti ušesom, kaj slišijo, in očem, kaj vidijo. Vendar plemenito srce, iznajdljivost in pogum Don Kihota in Sancha Panse premagata vse ovire. A vse povedano ostane nekeje zapisano. V oblaku.

Učenci OŠ Košana so v zgodbi **V kraljestvu Smrgodol** v prihodnosti ujeti v plastiko in dolgčas. Navidezno popolno kraljestvo ogroža veter. Poleg vsakodnevnih nevšečnosti, ki jih povzroča veter, za nameček pripiha tudi oblak slabe volje, jeze, zavisti, obupa, ki dotolče kraljestvo. Oblak zaneti prepri, zato je rešitev pred oblakom in vetrom še daleč. Na srečo obstaja tudi v tem kraljestvu znanstvenik, ki "ujame kar dve muhi na mah". Nariše načrte za vetrnico, ki bo uje la veter, odpihnla oblak slabe volje stran in dala življenjsko energijo. Kraljestvo pa bo spet zaživeo v sožitju, prijateljstvu, ljubezni, dobri volji in spoštovanju.

V nadaljevanju dogajanja na prireditvi je zato potekala slavnostna razglasitev zmagovalcev letošnjega natečaja. V vsaki starostni skupini je komisija izbrala najboljše izdelke prijavljenih šol in vsi so bili enakovredni.

Čestitamo

Letošnji zmagovalci so:

Kategorija VRTC – Vrtec Miren, skupina Metulji, z izdelkom Rokavička; Vrtec Šentviška Gora z izdelkom Pepelka v obleki za ples; Vrtec Dolenja Trebuša z izdelkom Vesoljci.

Komisija je izrazila željo, da posebej pohvalimo vse otroke in vzgojiteljice vrta Most na Soči za celosten pedagoški pristop k tematiki natečaja.

Kategorija I. triada – OŠ Bogomirja Magajne Divača, 1. a razred, z izdelkom Videk v novi srajčici; OŠ Bogomirja Magajne Divača, 1. b razred, z izdelkom Brkonja Čeljustnik; OŠ Antona Globočnika Postojna, podružnica Bukovje, z izdelkom Pepelkina sreča.

Kategorija II. triada – OŠ Solkan, 4. a razred, z izdelkom Stara hiša št. 3; OŠ Solkan, 4. b razred, z izdelkom Drejček in trije marsovčki; OŠ Šmarje pri Kopru s Povodnim možem; OŠ Idrija, Podružnica z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami iz bližnje in daljne okolice Idrije in Cerknega, skupina 7–12 let, z Lačno gosenco.

Kategorija III. triada – Ledena kraljica z OŠ Livade iz Izole; Simsonova mama, Kraljica Elsa in Angelico iz filma Pirati s Karibov, vsi z OŠ Miren; La sireneta/Morska deklica z OŠ Vincenzo e Diego de Castro Piran; Vidkova srajčica z OŠ Idrija, Podružnica z otroki in mladostniki s posebnimi potrebami iz bližnje in daljne okolice Idrije in Cerknega, skupina 15–25 let.

Sočasno s podelitvijo nagrad zmagovalcem natečaja je v avli novogoriškega gledališča potekala sklepna predstavitev rezultatov projekta. Direktor agencije GOLEA Rajko Leban je gostom predstavil dosežke projekta Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, v sklopu katerega smo postavili sončno elektrarno na protihrupni ograji hitre ceste pri Bazari, prenovili 12 kotlovnih šol in knjižnice s kotli na lesno biomaso, energetske sanirali 7 objektov ter izpeljali zelo obsežen in kompleksen izobraževalni program, ki je obsegal izobraževanja učiteljev, krožke in tehniške dneve na temo obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, OVE in URE didaktične pripomočke za pouk, natečaj, OVE in URE dan ter Brunarico obnovljivih virov. Prav za ta izobraževalni program smo konec aprila prejeli Energetske nagrade.

Pisano kot poletje

Na prizorišču na travniku so primorske šole pokazale, kaj vse so v zadnjih treh letih ustvarjale na temo obnovljivih virov in učinkovite rabe energije ter trajnostnega razvoja, otroci so delali poskuse na *Experia* in eHiša postojankah, vozili električno kolo ali skuter ter testirali Fajn Bicikl in kolo na sončne celice, zabavali so se s Piko Frikom, se igrali na igralih, preskusili so se v igranju švicarskega instrumenta *alpski rog* in skupaj so repali s Trkajem.

Prireditve se je udeležilo tisoč otrok primorskih šol in vrtcev ter dvesto gostov, med njimi tudi veleposlanik Švice v Sloveniji, Nj. Eksc. Pierre-Yves Fux, in gostje iz Švice, predstavniki Službe vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, vodja tehnične pisarne na Ministrstvu za infrastrukturo Tilen Smolnikar, številni župani, direktorji in predstavniki primorskih občin, ravnatelji šol in vrtcev ter predstavniki Triglavskega narodnega parka.

Ureja ALENKA PALIAN

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE v primorskih občinah

Mobil ptičev, ustvarjali učenci in učitelji OŠ Miren • foto DAVID VERLIČ

Mobil sova, ustvarjali učenci in učitelji OŠ Dobrovo v Brdih • foto SUZANA URŠIČ

Mobil ptičev, ustvarjali učenci in učitelji OŠ Miren • foto SUZANA URŠIČ

Projekt Obnovljivi viri energije v primorskih občinah je financiran s sredstvi Švicarskega prispevka in sredstvi vključenih občin Šempeter Vrtoljba, Brda, Tolmin, Cerkno, Pivka, Ilirska Bistrica, Piran, Mestnih občin Koper in Nova Gorica ter Triglavskega narodnega parka

Swiss Contribution

UREDILA Alenka Palian KONTAKT ove.ure@golea.si

Uvod

Goriška lokalna energetska agencija GOLEA je skupaj z v projekt vključenimi občinami Šempeter Vrtojba, Brda, Tolmin, Cerklje, Pivka, Ilirska Bistrica, Piran, Mestnima občinama Koper in Nova Gorica ter Triglavskim narodnim parkom (TNP) konec avgusta letos uspešno končala projekt Obnovljivi viri energije v primorskih občinah. Projektne aktivnosti so bile iz sredstev donacije Švicarskega prispevka financirane v višini 3,68 milijona švicarskih frankov, preostala sredstva so prispevale vključene občine ter TNP. Zaradi za projekt ugodnih večkratnih sprememb menjalnega tečaja med švicarskim frankom in evrom se je celoten proračun projekta s 3,42 milijona evrov povečal na 4,44 milijona evrov. Tako smo imeli možnost izpeljati bistveno več investicij, in izobraževalnih aktivnosti. Po projektnem sporazumu je bilo predvideno, da bo projekt trajal do konca leta 2013. Zaradi višjih razpoložljivih sredstev, in s tem večjega obsega investicij smo trajanje projekta trikrat podaljšali, vse skupaj za 20 mesecev. Pet let ter osem mesecev smo vztrajno delovali na območju Primorske in po izvedenih investicijah ter izpeljanih izobraževalno-promocijskih aktivnostih primorski učenci, učitelji, javni uslužbenci in občani zelo dobro poznajo obnovljive vire in učinkovito rabo energije. Uporaba obnovljivih virov energije se je povišala in bistveno se je dvignila učinkovita raba energije, skupaj z odgovornim ravnanjem z energijo ter spoštljivim odnosom do planeta Zemlje.

• foto DAVID VERLIČ

Vetrnica, ustvarjali učenci in učitelji OŠ Miren

• foto DAVID VERLIČ

V letu 2014 smo gostili razstavo Constructive Alps

• foto ELENA BONČINA

Priznanja GOLEI in v projekt vključenim občinam • foto DAVID VERLIČ

Sončna elektrarna

- Od začetka delovanja elektrarne do 31. 8. 2015 znaša proizvodnja energije sončne energije 554 MWh. Letos je proizvodnja najvišja v zadnjih treh letih, saj je to leto zelo sončno.
- S proizvodnjo energije iz sončnega (obnovljivega) vira energije smo v celotnem obdobju delovanja elektrarne zmanjšali emisije CO₂ za 389 ton.

Sončna elektrarna na protihrupni ograji
• foto GOLEA

Prva velika investicija v sklopu projektnih aktivnosti je bila postavitev 167 kW sončne elektrarne, ki ima kar nekaj posebnosti:

- To je prva sončna elektrarna v Sloveniji, ki stoji na protihrupni ograji avtoceste (degradirano območje), pred cestninsko postajo Bazara v Vrtojbi v občini Šempeter Vrtojba.
- Na dolžini 648 metrov je 644 panelov in njihova skupna površina znaša 1.082 m².
- Konstrukcija za panele je bila izdelana po posebni metodologiji, da vzdrži, tudi če piha burja 200 km/h.
- Občina Šempeter Vrtojba energijo, ki jo proizvede ta sončna elektrarna, nameni za javno razsvetljavo. Tako se je strošek občine za javno razsvetljavo znižal kar za približno 40 odstotkov! Po tem, ko bodo v občini v celoti sanirali svetilke javne razsvetljave, bo proizvedena energija sončne elektrarne povsem zadoščala za potrebe občinske javne razsvetljave.

Gradnja posebne konstrukcije za panele, da je primerna tudi za zelo močno burjo • foto ADRIAPLAN - JADRAN

Energijo, ki jo proizvede sončna elektrarna, občina porabi za javno razsvetljavo • foto ELENA BONČINA

Prenovljene kotlovnice na kurilno olje zdaj objekte ogrevajo z lesno biomaso

Druga investicija v sklopu projektnih aktivnosti je bila prenova kurilnic na kurilno olje. Te zdaj šole, knjižnico, TNP info center ter spremljajoče objekte ogrevajo na lesno biomaso (sekanci ali peleti).

• foto GO-TV

Kotlovnico v OŠ Cerkno so učenci vzeli za svojo in jo tudi slikovno opremili • foto ELENA BONČINA

Kotlovnica v Knjižnici Tolmin • foto GOLEA

- 12 prenovljenih kotlovnice
- 29 objektov, ki se ogrevajo s kotli na biomaso
- Količina proizvedene energije iz obnovljivih virov energije, skupaj od začetka delovanja do 31. 8. 2015: 5.590 MWh
- Stopnja zmanjšanja porabe energije, skupaj od začetka delovanja do 31. 8. 2015: 2.669 MWh
- Stopnja zmanjšanja stroškov za ogrevanje, skupaj od začetka delovanja do 31. 8. 2015: 357.348 evrov
- S proizvodnjo energije iz biomase smo tako skupaj od začetka delovanja do 31. 8. 2015 emisije CO₂ zmanjšali za 2.185 ton

Kotlovnica	Občina	Objekti/organizacije, ki se ogrevajo na isto kotlovnico na lesno biomaso
OŠ Košana	Občina Pivka	OŠ in vrtec Košana, telovadnica
POŠ Kojško, OŠ Dobrovo	Občina Brda	POŠ in vrtec Kojško
OŠ Cerkno	Občina Cerkno	OŠ Cerkno, dva objekta vrtca Cerkno, cerkljanski muzej, glasbena šola, rezervna kotlovnica za Večnamenski center Cerkno
Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	Občina Tolmin	Knjižnica
Šola Vincenzo e Diego De Castro Sečovlje in OŠ Sečovlje	Občina Piran	Italijanska šola in vrtec Sečovlje, slovenska šola in vrtec Sečovlje, telovadnica
POŠ Sv. Peter, OŠ Sečovlje	Občina Piran	POŠ in vrtec Sv. Peter
OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	Občina Ilirska Bistrica	OŠ Dragotina Ketteja, telovadnica
OŠ Knežak	Občina Ilirska Bistrica	OŠ in vrtec Knežak
OŠ dr. A. Beblerja - Primoža Hrvatini	Mestna občina Koper	OŠ in vrtec Hrvatini, telovadnica
OŠ Šmarje pri Kopru	Mestna občina Koper	OŠ in vrtec Šmarje, telovadnica
POŠ Trnovo, OŠ Solkan	Mestna občina Nova Gorica	POŠ in vrtec Trnovo
Info Center Trenta Triglavskega narodnega parka	TNP	Info Center Trenta, večnamenska dvorana TNP Trenta

Energetska sanacija objektov

Tretja investicija v sklopu projektnih aktivnosti je obsegala energetske sanacije objektov in izvedbo malih investicijskih ukrepov (MIU). To je aktivnost, ki je bila definirana po tem, ko smo prejeli dodatna donacijska sredstva.

- 8 prenovljenih objektov
- 7 prenovljenih fasad
- 7 prenovljenih oz. izoliranih streh
- 9 menjav stavbnega pohištva
- 2 prenove notranje razsvetljave
- 14 izvedb malih investicijskih ukrepov

Energetsko sanirana stavba italijanske šole Vincenzo e Diego De Castro v Sečovljah • foto GOLEA

Energetsko sanirana stavba in kotlovnica na lesno biomaso solkanske podružnične šole v Trnovem nad Novo Gorico • foto GOLEA

Nov radiator s termostatskim ventilom in zaščito za nadzorovano reguliranje temperature • foto GO-TV

Izvedeni ukrepi vplivajo na zmanjšano porabo energije, kot je navedena pri izvedenih sanacijah kotlovnice.

Kotlovnica	Občina	Izvedeni ukrepi
OŠ Košana	Občina Pivka	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole. Prenovljena razsvetljava v šolski telovadnici.
POŠ Kojško, OŠ Dobrovo	Občina Brda	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje. LCD prikazovalnik v avli šole. Energetska sanacija stavbe (fasada, izolacija strehe, menjava oken in vrat).
OŠ Cerkno	Občina Cerkno	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, kompleksna povezava na ostale objekte z uporabo rezervne kotlovnice. Novi radiatorji in radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli knjižnice. Menjava oken v montažnem vrtcu Cerkno.
Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	Občina Tolmin	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli knjižnice. Energetska sanacija stavbe (fasada, nova strešna kritina, menjava oken).
Šola Vicenzo e Diego De Castro Sečovlje in OŠ Sečovlje	Občina Piran	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili (v objektu IT šole). LCD prikazovalnik v avli obeh šol (v objektu IT šole). Energetska sanacija IT šole (fasada, izolacija strehe, menjava oken in vrat).
POŠ Sv. Peter, OŠ Sečovlje	Občina Piran	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole. Izolacija ostrešja objekta. Prenova notranje razsvetljave v šoli.
OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	Občina Ilirska Bistrica	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole.
OŠ Knežak	Občina Ilirska Bistrica	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole.
OŠ dr. A. Beblerja - Primoža Hrvatini	Mestna občina Koper	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole. Montaža brisolejev na zahodni strani objekta šole. Toplotna izolacija fasade razdelilne kuhinje in zamenjava kleparskih detajlov. Energetska sanacija stavbe telovadnice (fasada, izolacija strehe, menjava oken in vrat).
OŠ Šmarje pri Kopru	Mestna občina Koper	MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole. Energetska sanacija stavbe telovadnice (fasada, izolacija strehe, menjava oken in vrat) in montaža brisolejev na južni strani objekta telovadnice.
POŠ Trnovo, OŠ Solkan	Mestna občina Nova Gorica	Energetska sanacija objekta šole (fasada, izolacija strehe, menjava oken in vrat). MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole.
POŠ Vrtojba, OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici	Občina Šempeter pri Gorici	Energetska sanacija objekta šole (fasada, izolacija strehe, menjava oken in vrat). MIU: števeci za merjenje porabe elektrike, meritve temperature, krmilnik za meritve obratovanja kotlovnice, CNS sistem za daljinski nadzor in upravljanje, radiatorski termostatski ventili. LCD prikazovalnik v avli šole. Prenova notranje razsvetljave v telovadnici.

Program ozaveščanja in izobraževanja o obnovljivih virih energije in učinkoviti rabi energije

V sklopu projekta smo razvili zelo celosten izobraževalni program za ciljne skupine učiteljev, učencev, občanov in javnih uslužbencev.

- **Usposabljanje učiteljev s področja OVE in URE**, energetske opismenjevanje učiteljev.
- **OVE in URE izobraževalno gradivo**, teoretično in tehniško didaktično gradivo za učitelje z vsebinami OVE in URE ter navodili za uporabo modelov ter vajami.
- **Hiška obnovljivih virov energije**, didaktični model posameznih vrst obnovljivih virov energije ter njihovih porabnikov.
- **OVE in URE krožki in tehniški dnevi** v primorskih osnovnih ter srednjih šolah v šolskih letih 2012/2013, 2013/2014 in 2014/2015.
- **OVE in URE eGradivo**, interaktivne digitalne vsebine na temo URE in OVE, namenjene vsem šolam v Sloveniji; <http://egradiva.golea.si>.
- **OVE in URE natečaj**, 2013: Hiška obnovljivih virov energije, 2014: Uporabna vrednost odpadkov, 2015: S ponovno uporabo iz zgodbe v resničnost.
- **OVE in URE dan**, prireditve za šole, 2013, 2014, 2015. *Posebnost v letu 2014*: gledališka predstava učencev šol Miren, Dobrovo v Brdih in Divača, z naslovom Odiseja med smetmi. *Posebnost v letu 2015*: predstava učencev šol Vrtojba, Miren in Košana, in sicer Don Kihotov boj s podnebnimi spremembami.
- **OVE in URE ekskurzije** za zmagovalce natečajev 2013, 2014, 2015: eHiša v Novi Gorici, Živalski vrt v Ljubljani, Eksperimentarij energije v Krškem, Hidroelektrarna Krško in Tehniški muzej Slovenije ter delavnice Smetumet. Avgusta 2013 je potekala ekskurzija v Švico: Swiss Science Centre Technorama, Umweltpark, Zürich ZOO (tropska arena je ogrevana z biomaso in geotermalno energijo), srečanje s švicarsko šolo in vzajemna prezentacija trajnostnih projektov.
- **OVE in URE rubrika** v časniku Šolski razgledi, 2013–2014–2015.
- **Brunarica obnovljivih virov energije** v Energetskem ekoparku OŠ Cerkno, didaktično učilo v naravni velikosti s prikazom obnovljivih virov energije, sonaravne/trajnostne gradnje z elementi pasivne hiše za ozaveščanje in promocijo obnovljivih virov energije ter učinkovite rabe energije.
- **Prikazovalni ekrani** s podatki iz kotlovnice na biomaso s števcem nižanja okoljskih emisij in vrednotenjem učinkovitosti ogrevanja.
- **OVE in URE usposabljanje javnih uslužbencev**, ozaveščanje uporabnikov objektov za ciljno spremljanje rabe energije in izvajanje ukrepov učinkovite rabe energije, s ciljem znižati rabo energije z brošurami o učinkoviti rabi energije v gospodinjstvu in pisarni.
- **OVE in URE usposabljanje tehničnega osebja**, specializirano tehniško izobraževanje za razvoj kompetenc upravljalcev in skrbnikov stavb – hišnikov za zagotavljanje obratovalne energetske učinkovitosti in kakovostnega notranjega okolja v javnih stavbah s poudarkom na izkušnjskem učenju in reševanju konkretnih problemov.

Hiška obnovljivih virov energije, ki so jo učenci OŠ Dornberk celostno dopolnili, zanjo na natečaju junija 2013 zmagali in se tako udeležili ekskurzije v Švico • foto GOLEA

OVE in URE dan 2014 s predstavo Odiseja med smetmi • foto ELENA BONČINA

OVE in URE dan 2015 s predstavo Don Kihot • foto DAVID VERLIČ

Udeleženci ekskurzije v Švico v Živalskem vrtu v Zürichu, kjer tropsko klimo v areni z tropskimi živalmi generirajo z obnovljivimi viri energije • foto ZOO Zürich

Swiss Contribution

OBNOVLJIVI VIRI IN UČINKOVITA RABA ENERGIJE

Izobraževalno gradivo za učitelje in otroke

Naslovnica gradiva za učitelje

- V aktivnosti OVE in URE izobraževalnega programa je bilo skupaj vključenih 20.138 učiteljev, otrok, učencev in dijakov:
 - 10 delavnic za učitelje: sodelovalo je 280 učiteljev
 - OVE in URE krožki v dveh šolskih letih 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015: sodelovalo je 3.405 otrok v 96 skupinah, krožki so potekali 2.871 ur
 - OVE in URE tehniški dnevi v dveh šolskih letih 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015: sodelovalo je 8.843 otrok v 269 skupinah, tehniški dnevi so obsegali 1.839 ur
 - OVE in URE natečaj 2013, 2014, 2015: sodelovalo je 1.800 otrok iz 144 skupin
 - OVE in URE dan 2013, 2014, 2015: sodelovalo je 2.150 otrok iz 104 skupin
 - Ekskurzije nagrajencev OVE in URE natečajev 2013, 2014, 2015 v ljubljanski živalski vrt, e-Hišo v Novo Gorico, Eksperimentarij energije v Krško, na Hidroelektrarno Krško, Tehniški muzej v Bistri in v Smetumet: sodelovalo je 436 otrok iz 38 skupin
 - Ekskurzija v Švico, avgusta 2013: sodelovalo je 40 udeležencev
 - URE izobraževanje javnih uslužbencev: 33 delavnic, 967 udeležencev
 - 3 izobraževanja vzdrževalcev in hišnikov šolskih objektov: 47 udeležencev
 - OVE in URE e-gradivo: 17.916 vpogledov od septembra 2013 do avgusta 2015, 63 % vračajočih uporabnikov, najbolj uporabljene teme: E-gradivo za najmlajše, Energetska izkaznica, Energija in njena učinkovita raba, Obnovljivi in neobnovljivi viri energije, Energija v gospodinjstvih
- Postavljena je Brunarica obnovljivih virov energije v Energetskem ekoparku OŠ Cerkno, izobraževalni programi potekajo od septembra 2014: potekalo je 69 delavnic na katerih je sodelovalo 2.839 udeležencev
- Število distribuiranega OVE in URE učnega gradiva za učitelje: 250 (učiteljem, šolskim in javnim knjižnicam)
- Število distribuiranih hišk – OVE didaktično učilo: 55
- Postavljen je informacijski monitor ob sončni elektrarni, ki prikazuje proizvedeno energijo in zmanjšano CO₂ emisijo
- V 13 objektih (šole, knjižnica in Info Center Trenta) so postavljeni informacijski monitorji, ki prikazujejo podatke iz biomasnih kotlovnice s števcem nižanja okoljskih emisij in vrednotenjem učinkovitosti ogrevanja

Brunarica v Energetskem ekoparku Osnovne šole Cerkno

Energetski ekopark z Brunarico obnovljivih virov energije • foto GO-TV

V Energetskem ekoparku z brunarico obnovljivih virov energije potekajo domiselne učne delavnice za radovedneže vseh starosti, od vrtca do tistih v jeseni življenja, zrelem obdobju slikovitih barv in dozorelih plodov. Udeleženci se učijo izdelovati solarne module, igrače, ki jih poganja sončna energija, poteka poigravanje z vetrom, zabava z vremenskimi pojavi, izdelava vremenske hišice in koledarja ter poglobljen vpogled v svet čebel.

Delavnice v šolskem letu 2015/2016, prilagodljive za vse starostne stopnje otrok:

Brunarica	Predstavitve brunarice (okolica, zgradba, lega) in njenih elementov (sončne celice, vetrna elektrarna, svetlobna cev, rekuperator zraka, vremenska postaja, akumulatorji). Ob poskusih učenci usvojijo znanje o pridobivanju električne energije s pomočjo sončne in vetrne elektrarne. Predstavitve se prilagodi različnim starostnim skupinam.
CICIbrunarica	Predšolski otroci na zanimiv način prek vseh področij kurikula za vrtce (gibanje, jezik, družba, narava, umetnost, matematika) odkrivajo, občutijo, preizkusijo, doživljajo energijo SONCA, VETRA IN VODE, kot obnovljive vire energije, pomembne za naše življenje. Otroci spoznajo pomen energije za življenje s pomočjo različnih didaktičnih pripomočkov, seznanijo se s pridobivanjem električne energije s pomočjo sončne in vetrne elektrarne.
Obnovljivi viri energije	Eksperimentiramo in pridobivamo električno energijo, Hiška obnovljivih virov energije, Igrajmo se s solarnimi moduli, Moj prvi električni krog, Osvetlimo hiško
Občutimo in spoznajmo naravo	Mladi vrtičkar, Čutna pot, Hotel za žuželke, Dišavne vrečke
Vreme bo	Vremensko kolo, Plesno-glasbena vremenska pravljica, Igrajmo se z vetrom, Vremenski pojavi
Čebelarke delavnice	Čebele pridne delavke, Izdelki iz satovja in medu, Panjske končnice
CICIprogram	Sonce greje lonce; Veter vije, kam se skriva; Tiha voda bregove dere

Participacija za udeleženca znaša 3 evre.

... obiščite nas v Cerknem, sončni kotlini, kjer zrastejo prvi zvončki ...

Kontakt: brunarica@os-cerkno.si